Berenschot

Bijlageboek bij rapport

Tussenevaluatie van Project Mainport Rotterdam

Berenschot

Projectenscan:

Deelproject Landaanwinning

Berenschot

Deelproject Landaanwinning

Algemeen

Het deelproject landaanwinning betreft de aanleg van land in de Noordzee voor de uitbreiding van de haven met duizend hectare netto uitgeefbaar haven- en industrieterrein. De uitbreiding is met name bestemd voor de container-, de distributie- en de chemiesector. Het deelproject bestaat uit drie onderdelen:

- De aanleg van de buitencontour (harde zeewering, zachte zeewering, droog strand).
- De aanleg van de zandpannenkoek (1000 ha industrieterrein, zandwinning, duurzaam bedrijventerrein).
- De aanleg van infrastructuur (zeehaventoegang, centrale geul begrenzing, infrastructurele projecten).

Het Havenbedrijf Rotterdam (HbR) stelt halfjaarlijks een uitgebreide rapportage over de voortgang van het project op ten behoeve van de procedureregeling Grote Projecten.

Projectorganisatie

In de UWO is vastgelegd dat het HbR het deelproject voor eigen rekening en risico uitvoert. De Staat levert een eenmalige bijdrage van 726 miljoen euro (prijspeil 2011 en 2012)[1]. Daarnaast is een bedrag van 16 miljoen euro bijgedragen aan de erfpachtcanon, vanuit de afspraak dat de partijen zich zullen inspannen om het project fiscaal neutraal te laten verlopen (artikel 4.7 uit de UWO).

Het HbR heeft een projectorganisatie van circa 70 man opgezet die verantwoordelijk is voor de uitvoering. De aanleg en het onderhoud van de landaanwinning is uitbesteed aan diverse aannemers(combinaties).

Projectbudget

Er wordt gewerkt met een bijdragemodel. Dat wil zeggen dat het Rijk een eenmalige bijdrage van 726 miljoen euro levert en het HbR alle overige kosten zelf betaalt. Deze kosten bedragen circa 2,3 miljard euro[2]. Meevallers of tegenvallers komen in dit model voor rekening van het HbR.

Voortgang op basis van bestudeerde documenten

Alle projecten lopen (grotendeels) op schema: dat wil zeggen dat de oorspronkelijke planning van 2021 wordt gehaald. In het deelproject Landaanwinning worden de UWO-criteria getoetst door middel van verschillende procedurestappen, onder andere het bestemmingsplan, de MER-aanleg, de MER-bestemming en de vergunningen. Er vindt inhoudelijke toetsing plaats tijdens de uitvoering.

---

[1] 363 miljoen euro in 2011 en 262 miljoen euro in 2012

[2] Conform basisrapportage 2005. Dit bedrag kan niet bevestigd worden door het Havenbedrijf Rotterdam, gelet op de vertrouwelijkheid van de business case.

Hiervoor functioneert o.a. een toetsgroep onder leiding van Rijkswaterstaat. Daarnaast heeft het Rijk getoetst bij uitbetaling op basis van een Quick scan (Horvat).

De aanleg van landaanwinning gebeurt gefaseerd en wordt afgestemd op de marktvraag.

- De realisatie van de eerste fase wordt conform planning opgeleverd (begin 2014).
- De oplevering van de volgende fase(n) staat gepland voor de periode 2013-2030.

Veranderende marktomstandigheden maken het mogelijk, indien gewenst, andere industrieën dan containers, distributie of chemie toe te staan. De UWO maakt dit mogelijk en heeft hiervoor afwegingscriteria vastgelegd.

De zeewering en het onderhoud daarvan wordt in 2023 overgedragen aan het Rijk. Hieraan zijn, blijkend uit schaalmodelonderzoek, geen substantiële risico's verbonden. Ook de andere risico's met betrekking tot het vervolgtraject voor het Rijk zijn beperkt.

Berenschot

Overzicht uitvoeringsprojecten – deelproject Landaanwinning

Buitencontour – Harde zeewering	
	Maasvlakte2 komt vijf meter boven NAP te liggen. Om aanvullende bescherming te bieden bij extreem hoog water wordt Maasvlakte 2 voorzien van een 11 kilometer lange zeewering. De zeewering wordt uitgevoerd in twee varianten. In het zuidwesten bieden strand en duinen bescherming tegen de zee (zachte zeewering). Aan de noordkant van Maasvlakte 2 is geen ruimte voor deze 'zachte zeewering' en komt een harde zeewering te liggen. Kenmerkend aan de harde zeewering is dat het dezelfde bescherming biedt maar daarvoor veel minder ruimte nodig heeft. De zeewering aan de noordkant grenst direct aan de Eurogeul, de toegangsgeul tot de Rotterdamse haven. Een steil aflopende zeewering is een vereiste voor de grote schepen en tankers die via deze geul de haven binnen varen. De harde zeewering wordt in april 2013 volledig opgeleverd.
1. Wat zijn de beoogde projectdoel(en) en (deel)resultaten?	Doel van de (harde) zeewering is het waarborgen van de kustveiligheid met betrekking tot overstroming van het haven- en industrieterrein. Door een deel van de zeewering hard aan te leggen, wordt bovendien een veilige haventoegang geboden aan de zeevaart.
2. Welke (kwaliteits)criteria bij de resultaten zijn afgesproken (toetsingskader UWO)?	In de UWO toetsingskader zijn de volgende toetsbare eisen vastgelegd: • De overstromingskans van de landaanwinning is niet groter dan gemiddeld 1:10.000 per jaar. • De sterkte van de zeeweringen voldoet aan de geldende normen (van Rijkswaterstaat). • De invloed van de landaanwinning op de belasting van de stormvloedkering van de Nieuwe Waterweg door seiches, op de basispeilen kust en op extreem golfklimaat, is beperkt.
3. Wat is de oorspronkelijke planning van het project? Hoe verloopt de voortgang van de activiteiten en (deel)resultaten in de tijd? Hebben eventuele vertragingen op projectniveau consequenties voor de planning op deelprojectniveau?	Volgens de oorspronkelijke planning vindt de aanleg van de Tweede Maasvlakte gefaseerd plaats. De eerste fase richt zich op 2013 en de tweede fase op 2013-2030. In 2013 komen de eerste terreinen beschikbaar voor de eerste terminalexploitant en moet de volledige buitencontour (inclusief de harde zeewering), volledig gereed zijn. De buitencontour wordt direct op zijn definitieve plaats aangelegd. De aanleg van de in totaal 3,5 kilometer harde zeewering is onderdeel van het contract dat in 2007 is gegund aan het consortium PUMA. In de zomer van 2010 is door ongunstige weersomstandigheden een lichte vertraging bij het steenwerk opgetreden. Deze vertraging is in het jaar daarop weer ingelopen en heeft derhalve geen consequenties voor de planning en voortgang van het deelproject. In april 2011 is gestart met de bouw van de harde zeewering. Inmiddels is de zeewering opgeleverd.

Buitencontour – Harde zeewering	
4. In hoeverre voldoen de (te verwachten) resultaten aan de afgesproken (kwaliteits)criteria conform het toetsingskader?	De eisen aan de zachte zeewering, zoals vastgelegd in de UWO, zijn getoetst en onderdeel van (1) de MER aanleg, (2) het ontwerp en het uitvoeringsplan van de aannemer en (3) de concessievergunning (UWO). Daarmee zijn de kwaliteitseisen uit de UWO geborgd in het uiteindelijke ontwerp. Het definitieve ontwerp voor de harde zeewering is tevens afgestemd met en geaccordeerd door het Rijk. Het ministerie van IenM heeft, voorafgaand aan de betaling van de afgesproken bijdrage in juli 2011, een quick scan laten uitvoeren om te bepalen of het aannemelijk is, dat i) de Landaanwinning tot dusver volgens de gestelde eisen is aangelegd en ii) er sprake is geweest en/of in een aaneengesloten bouwproces is voorzien voor de resterende bouwtijd. De quick scan concludeert dat de landaanwinning volgens de gestelde eisen is aangelegd.
5. Zijn er als gevolg van het project aanpassingen nodig (geweest) in de afspraken op deelprojectniveau (UWO) en specifiek de hoogte van de rijksbijdrage?	Er zijn als gevolg van het project geen aanpassingen nodig (geweest) in de afspraken op deelprojectniveau of in de hoogte van de Rijksbijdrage.
6. Wat zijn, bij afwijkingen in planning, resultaat of begroting, de verklarende factoren hiervoor?	N.v.t.
7. Hoe ziet het vervolgtraject eruit (activiteiten, planning, risico's)?	Na oplevering in april 2013 zal de geplande instelperiode van de zeewering starten. De instelperiode loopt tot 2018 en wordt gevolgd door de onderhoudsperiode. In 2023 eindigt de onderhoudsperiode en vindt de overdracht aan het Rijk plaats. Ongunstige effecten van kusterosie, onderhoud zeewering en aanslibbingen buiten het plangebied zouden kunnen leiden tot een grotere onderhoudsbehoefte van de zeewering. Schaalmodelonderzoek heeft echter aangetoond dat deze effecten niet optreden en daarmee is dit risico zeer klein. Het onderhoud aan de zeewering gaat 10 jaar na de oplevering van de zeewering over van HbR naar het Rijk, terwijl de instelperiode voor een stabiele situatie korter is dan 10 jaar. De modellering en conclusies zijn afgestemd met het Rijk, op basis van best beschikbare kennis.

Buitencontour – zachte zeewering	
	Maasvlakte2 komt vijf meter boven NAP te liggen. Om aanvullende bescherming te bieden bij extreem hoog water wordt Maasvlakte 2 voorzien van een 11 kilometer lange zeewering. De zeewering wordt uitgevoerd in twee varianten. Het uitgangspunt bij de aanleg van zeewering is: zacht waar zacht kan en hard waar hard moet. In het zuidwesten bieden strand en duinen bescherming tegen de zee (zachte zeewering). Aan de noordkant van Maasvlakte 2 is geen ruimte voor deze 'zachte zeewering' en komt harde zeewering te liggen.
1. Wat zijn de beoogde projectdoel(en) en (deel)resultaten?	Doel van de aanleg van (zachte) zeewering is landbescherming bij extreem hoog water. Zachte zeewering heeft t.o.v. de harde zeewering een aantal bijkomende voordelen en nevendoelstellingen. • Kosten: zachte zeewering is goedkoper dan harde zeewering • Natuur: in de duinen komt ruimte voor de kenmerkende vegetatie passend in een duinlandschap en die vervolgens weer vogels en andere dieren aantrekken. • Recreatie: net als op de Maasvlakte 1 biedt het nieuwe strand ruimte voor recreatie.
2. Welke (kwaliteits)criteria bij de resultaten zijn afgesproken (toetsingskader UWO)?	In de UWO toetsingskader zijn de volgende kwaliteitscriteria vastgelegd: • De overstromingskans van de landaanwinning is niet groter dan gemiddeld 1:10.000 per jaar. • De sterkte van de zeeweringen voldoet aan de geldende normen (RWS). • De invloed van de landaanwinning op de belasting van de stormvloedkering van de Nieuwe Waterweg door seiches, op de basispeilen kust en op extreem golfklimaat is beperkt. Specifiek met betrekking tot de zachte zeewering is in de UWO vastgelegd dat de afname van de lengte kustzee ten gevolge van de landaanwinning moet worden gemitigeerd door middel van de aanleg van een zachte zeewering met minimaal de lengte van de huidige zachte zeewering inclusief onderwatertoevoer. Tot slot is afgesproken dat de zachte zeewering geschikt moet zijn voor extensieve recreatie.
3. Wat is de oorspronkelijke planning van het project? Hoe verloopt de voortgang van de activiteiten en (deel)resultaten in de tijd? Hebben eventuele vertragingen op projectniveau consequenties voor de planning op deelprojectniveau?	Volgens de oorspronkelijke planning vindt de aanleg van MV2 gefaseerd plaats. De eerste fase richt zich op 2013 en de tweede fase op 2013-2030. In 2013 komen de eerste terreinen beschikbaar voor de eerste terminalexploitant en moet de volledige buitencontour (inclusief de zachte zeewering), gereed zijn. De buitencontour wordt direct op zijn definitieve plaats aangelegd. De aanleg van de in totaal 7,5 kilometer zachte zeewering is onderdeel van het contract dat door HbR in 2007 is gegund aan het consortium PUMA. In 2012 is de zachte zeewering opgeleverd. Er zijn geen vertragingen opgetreden.

Buitencontour – zachte zeewering	
4. In hoeverre voldoen de (te verwachten) resultaten aan de afgesproken (kwaliteits)criteria conform het toetsingskader?	De eisen aan de zachte zeewering, zoals vastgelegd in de UWO, zijn getoetst en onderdeel van (1) de MER aanleg, (2) het ontwerp en het uitvoeringsplan van de aannemer en (3) de concessievergunning (UWO). Daarmee zijn de kwaliteitseisen uit de UWO geborgd in het uiteindelijke ontwerp. Het ministerie van IenM heeft, voorafgaand aan de betaling van de afgesproken bijdrage in juli 2011, een quick scan laten uitvoeren om te bepalen of het aannemelijk is, dat i) de landaanwinning tot dusver volgens de gestelde eisen is aangelegd en ii) er sprake is geweest en/of in een aaneengesloten bouwproces is voorzien voor de resterende bouwtijd. De Quick scan concludeert dat de aanleg voldoende bescherming biedt tegen overstroming van de landaanwinning en omliggende kusten. De zachte zeewering is ruwweg twee keer zo lang als voorheen. De duinenrij en het strand zijn grotendeels toegankelijk voor het publiek en geschikt voor vele vormen van recreatie.
5. Zijn er als gevolg van het project aanpassingen nodig (geweest) in de afspraken op deelprojectniveau (UWO) en specifiek de hoogte van de rijksbijdrage?	Er zijn als gevolg van het project geen aanpassingen nodig (geweest) in de afspraken op deelprojectniveau of in de hoogte van de Rijksbijdrage.
6. Wat zijn, bij afwijkingen in planning, resultaat of begroting, de verklarende factoren hiervoor?	n.v.t.
7. Hoe ziet het vervolgtraject eruit (activiteiten, planning, risico’s)?	Na oplevering in april 2013 (inclusief spoor en weg over de buitencontour) zal de geplande instelperiode van de zeewering starten. De instelperiode loopt tot 2018 en wordt gevolgd door de onderhoudsperiode. In 2023 eindigt de onderhoudsperiode en vindt de overdracht aan het Rijk plaats. Ongunstige effecten van kusterosie, onderhoud zeewering en aanslibbingen buiten het plangebied zouden kunnen leiden tot een grotere onderhoudsbehoefte van de zeewering. Schaalmodelonderzoek heeft aangetoond dat deze effecten niet optreden en daarmee is dit risico zeer klein. Onderhoud aan de zeewering gaat 10 jaar na de oplevering van de zeewering over van HbR naar het Rijk, terwijl de instelperiode voor een stabiele situatie korter is dan 10 jaar. De modellering en conclusies zijn afgestemd met het Rijk, op basis van best beschikbare kennis.

Buitencontour – Droog strand	
	Maasvlakte 2 sluit direct aan op de Maasvlakte 1. Daardoor verdwijnt het Slufterstrand op MV1 grotendeels. Hoewel nooit officieel bestemd voor recreatie, was deze locatie in de loop van de tijd erg populair geworden. Dit was de reden om bij aanleg van Maasvlakte 2 het verdwijnende strand terug te brengen. Maasvlakte 2 krijgt in het zuidwesten een zachte zeewering met een nieuw strand dat ongeveer twee keer zo lang is als dat van Maasvlakte1. Het strand is in 2012 opengesteld voor publiek.
1. Wat zijn de beoogde projectdoel(en) en (deel)resultaten?	Doel van het project 'Droog strand' is het terugbrengen van het strand à 50 meter breed, dat door aanleg van Maasvlakte2 is verdwenen bij Maasvlakte 1 (Slufterstrand).
2. Welke (kwaliteits)criteria bij de resultaten zijn afgesproken (toetsingskader UWO)?	In het UWO-toetsingskader zijn de volgende kwaliteitscriteria vastgelegd: • De mogelijkheden voor strandrecreatie op de landaanwinning zijn op zijn minst hetzelfde als in de situatie zonder landaanwinning. • De mogelijkheden voor kleine en grote watersport zijn ongeveer gelijk aan de situatie zonder landaanwinning. • De mogelijkheden om de stranden met de auto te bezoeken zijn ongeveer vergelijkbaar met de situatie van de stranden die door de havenuitbreiding verloren zijn gegaan.
3. Wat is de oorspronkelijke planning van het project? Hoe verloopt de voortgang van de activiteiten en (deel)resultaten in de tijd? Hebben eventuele vertragingen op projectniveau consequenties voor de planning op deelprojectniveau?	Het strand maakt onderdeel uit van de zachte zeewering en dient volgens de oorspronkelijke planning in 2013 (afronding eerste fase) opgeleverd te worden. De aanleg van het strand is onderdeel van het contract dat in 2007 is gegund aan het consortium PUMA. In mei 2012 is het strand gedeeltelijk opengesteld (een jaar eerder dan gepland). De volledige openstelling van het strand vond plaats in oktober 2012.

Buitencontour – Droog strand	
4. In hoeverre voldoen de (te verwachten) resultaten aan de afgesproken (kwaliteits)criteria conform het toetsingskader?	In het ontwerp en het bestemmingsplan heeft het HbR aangetoond dat ruimte en voorzieningen beschikbaar komen voor de vereiste recreatiemogelijkheden en dat de ruimtelijke kwaliteit voldoet. De onderbouwing vond plaats via de MER aanleg en de MER-bestemming. Het strand is in 2012 opgeleverd en opengesteld voor publiek. Met een lengte van circa 7,5 kilometer wordt het strand ruwweg twee keer zo lang als het voormalige Slufterstrand en is het aan de zuidzijde 100 breder gemaakt zodat ook bij vloed een breed strand beschikbaar blijft. Het strand biedt ruimte voor badgasten en is voorzien van seizoensgebonden horeca. Het noordelijke deel van het strand is beschikbaar voor kleine en grote watersport. Het strand is goed bereikbaar per auto en de verschillende parkeerterreinen beschikken over 1.500 parkeerplaatsen.
5. Zijn er als gevolg van het project aanpassingen nodig (geweest) in de afspraken op deelprojectniveau (UWO) en specifiek de hoogte van de rijksbijdrage?	Er zijn als gevolg van het project geen aanpassingen nodig (geweest) in de afspraken op deelprojectniveau of in de hoogte van de Rijksbijdrage.
6. Wat zijn, bij afwijkingen in planning, resultaat of begroting, de verklarende factoren hiervoor?	N.v.t.
7. Hoe ziet het vervolgtraject eruit (activiteiten, planning, risico's)?	Het is project is met de volledige openstelling in oktober 2012 afgerond.

Zandpannenkoek – Industrieterrein 1000 ha geschikt voor deepsea activiteiten	
	Met de Tweede Maasvlakte wordt de Rotterdamse haven met 2.000 hectare uitgebreid. Ongeveer de helft (1000 hectare) is bestemd voor havengerelateerde bedrijvigheid. De overige ruimte is nodig voor infrastructuur, zeewering en vaarwegen/havenbekkens. De landaanwinning moet ruimte bieden aan deepsea gebonden bedrijvigheid: containeroverslag, distributie en chemische industrie.
1. Wat zijn de beoogde projectdoel(en) en (deel)resultaten?	Doel van het project 'Industrieterrein 1000 ha' is een nieuw haven- en industrieterrein in de Noordzee van ten hoogste 1000 hectare netto uitgeefbaar haven- en industrieterrein, aansluitend op het bestaande havengebied. Het terrein is bedoeld voor de activiteiten zoals benoemd in de PKB PMR: deepsea containers plus daaraan gerelateerde distributie en chemische industrie.
2. Welke (kwaliteits)criteria bij de resultaten zijn afgesproken (toetsingskader UWO)?	In de UWO zijn de volgende afspraken geformuleerd: • De totale omvang van de netto uitgeefbare haven- en industrieterreinen is kleiner dan of gelijk aan 1000 hectare. • De landaanwinning voldoet aan de belangrijkste vestigingsvoorwaarden voor grootschalige containeroverslag, distributie en chemie. • De aanleg wordt afgestemd op de marktvraag en beperking van natuurschade. Het dient mogelijk te blijven onder bijzondere omstandigheden en op basis van een zorgvuldige afweging dat andere dan de hiervoor genoemde activiteiten op de landaanwinning plaatsvinden. De eisen hieromtrent zijn: • De landaanwinning biedt voldoende ruimte om evt. andere activiteiten tot de landaanwinning toe te laten. • Bij het overwegen van vestiging van andere activiteiten worden in elk geval de afwegingscriteria uit de PKB-plus betrokken (beschikbaarheid alternatieve locaties, winst voor de kwaliteit van de leefomgeving elders, te behalen clustervoordelen, resterende ruimte deepsea-activiteiten en het doorberekenen van de integrale kostprijs).
3. Wat is de oorspronkelijke planning van het project? Hoe verloopt de voortgang van de activiteiten en (deel)resultaten in de tijd? Hebben eventuele vertragingen op projectniveau consequenties voor de planning op deelprojectniveau?	Volgens de oorspronkelijke planning vindt de aanleg van MV2 gefaseerd plaats. De eerste fase richt zich op 2013. In dat jaar komen de eerste terreinen beschikbaar voor de terminalexploitanten. De totale aanleg van 1000 hectare industrie is volgens de planning gerealiseerd in 2030. De eerste fase van Maasvlakte 2 omvat 700 hectare nieuw haventerrein. Inmiddels is 400 hectare daarvan verhuurd aan (drie) klanten: Rotterdam World Gateway (RWG), APM Terminals en ECT | Euromax. In april 2012 zijn alle terreinen en kades aan RWG opgeleverd. De kademuren en het laatste terreindeel zullen volgens planning in april 2013 aan APMT worden opgeleverd. Naar verwachting zullen eind 2013 / begin 2014 de eerste schepen hun lading kunnen lossen op Maasvlakte 2. Hiermee wordt fase 1 MV2 conform planning opgeleverd.

Zandpannenkoek – Industrieterrein 1000 ha geschikt voor deepsea activiteiten	
4. In hoeverre voldoen de (te verwachten) resultaten aan de afgesproken (kwaliteits)criteria conform het toetsingskader?	De aanleg (fase 1) voldoet aan de eisen uit de UWO. De volledige aanleg moet gereed zijn in 2030. Met de gefaseerde aanleg (fase 1 in 2013) wordt tegemoet gekomen aan de eis dat de aanleg is afgestemd met de marktvraag waardoor leegstand voorkomen wordt. De beschikbare industrieterreinen zijn geschikt voor de in de PKB PMR en UWO benoemde activiteiten.
5. Zijn er als gevolg van het project aanpassingen nodig (geweest) in de afspraken op deelprojectniveau (UWO) en specifiek de hoogte van de rijksbijdrage?	Er zijn als gevolg van het project geen aanpassingen nodig (geweest) in de afspraken op deelprojectniveau of in de hoogte van de Rijksbijdrage.
6. Wat zijn, bij afwijkingen in planning, resultaat of begroting, de verklarende factoren hiervoor?	N.v.t.
7. Hoe ziet het vervolgtraject eruit (activiteiten, planning, risico's)?	In de tweede fase (2013 tot 2030) wordt het resterende deel van de maximaal 1000 hectare industrieterrein aangelegd. De huidige plannen van het HbR gaan uit van een geleidelijke aanleg tot 2030. Daarmee overschrijdt de planning de geldigheidsduur van de PKB, maar sluit hij tegelijkertijd wel aan bij de afspraak dat de aanleg is afgestemd met de marktvraag. De huidige (3) exploitanten zijn actief in de containeroverslag. Er is vooralsnog geen chemische industrie op MV2 gesitueerd. Mede gelet op de huidige marktomstandigheden, is er een (klein) risico aanwezig dat er onvoldoende belangstelling is vanuit de chemische industrie om zich te vestigen op MV2. Wanneer dat in de toekomst mocht blijken, zal er naar andere industrieën gekeken moeten worden. De UWO maakt dit mogelijk en geeft ook de criteria die bij die afweging betrokken moeten worden.

Zandpannenkoek – Zandwinning conform MER	
	Tot 2013 was voor de aanleg van de zeewering en de eerste fase van de uitgeefbare terreinen, 240 miljoen kubieke meter zand nodig. In totaal is tot 2030 325 miljoen kubieke meter nodig. Bij het doorsteken van de Yangtzehaven, het op diepte brengen van de nieuwe havens en andere projecten in het havengebied, wordt circa 40 miljoen kubieke meter zand gewonnen. Dat zand wordt hergebruikt op Maasvlakte 2. Het overige deel van het benodigde zand komt uit een zandwingebied op de bodem van de Noordzee.
1. Wat zijn de beoogde projectdoel(en) en (deel)resultaten?	Doel van het project is zandwinning ten behoeve van de landaanwinning en het bouwrijp maken van het nieuwe haven- en industrieterrein.
2. Welke (kwaliteits)criteria bij de resultaten zijn afgesproken (toetsingskader UWO)?	In de UWO zijn de volgende toetsbare eisen opgenomen: ● Het zand benodigd voor de landaanwinning wordt gewonnen uit de PKB PMR aangegeven gebieden binnen de gestelde randvoorwaarden van de MER en de mitigatie en compensatie. Tevens kan zand gewonnen worden als bijproduct van verruiming van vaarwegen of de winning van beton- of metselzand. ● Er is geen zandwinning op plaatsen binnen het zoekgebied waar als gevolg daarvan significant negatieve effecten kunnen optreden op beschermde habitats en/of beschermde soorten en/of op Natura 2000 gebieden. HbR toont bij de oplevering van het ontwerp aan dat de zandwinning die nodig is voor de aanleg van de buitencontour en de haven- en industrieterreinen voldoet aan de eisen. De onderbouwing wordt geleverd aan de hand van de MER-aanleg en vastgelegd in de ontgrondingsvergunning. Tevens is er controle tijdens de uitvoering, onder meer conform de randvoorwaarde ‘monitoren werkelijke effecten zandwinning, landaanwinning en natuurcompensatie’.
3. Wat is de oorspronkelijke planning van het project? Hoe verloopt de voortgang van de activiteiten en (deel)resultaten in de tijd? Hebben eventuele vertragingen op projectniveau consequenties voor de planning op deelprojectniveau?	De daadwerkelijke planning van de zandwinning volgt de (gefaseerde) planning van de landaanwinning, die afgestemd is op de marktvraag en beperking van natuurschade. De oplevering van de eerste fase van MV1 is gepland in 2013. De tweede fase is gepland in de periode 2013-2030. Op 1 september 2008 is gestart met de uitvoering van de aanleg van Maasvlakte 2. De uitvoering van de aanleg verloopt in 2012 conform planning. Eind 2012 was 219 miljoen kubieke meter zand aangebracht. Dat is ruim 91% van het benodigde zand voor de aanleg van de eerste fase van Maasvlakte 2. Naar verwachting is fase 1 van Maasvlakte2 in 2013 volledig aangelegd.

Zandpannenkoek – Zandwinning conform MER	
4. In hoeverre voldoen de (te verwachten) resultaten aan de afgesproken (kwaliteits)criteria conform het toetsingskader?	De zandwinning heeft plaatsgevonden binnen het in de PKB aangewezen zoekgebied. In de MER Aanleg is de beste locatie hiervoor uitgebreid onderzocht. Ook de in de PKB genoemde uitvoeringsaspecten (zoals de windiepte, uitvoeringstechniek) zijn meegewogen in de definitieve keuze voor het zandwingebied. De MER-aanleg gaat ervan uit dat er in totaal maximaal 350 miljoen kubieke meter zand nodig is, waarvan circa 290 miljoen kubieke meter zand gewonnen moet worden op de Noordzee. De overige 60 miljoen kubieke meter is de opbrengst vanuit interne winning. Gedurende de aanleg worden de effecten van de zandwinning gemonitord in het MEP (Monitoring en Evaluatie Programma) Zandwinning.
5. Zijn er als gevolg van het project aanpassingen nodig (geweest) in de afspraken op deelprojectniveau (UWO) en specifiek de hoogte van de rijksbijdrage?	Er zijn als gevolg van het project geen aanpassingen nodig (geweest) in de afspraken op deelprojectniveau of in de hoogte van de Rijksbijdrage.
6. Wat zijn, bij afwijkingen in planning, resultaat of begroting, de verklarende factoren hiervoor?	N.v.t.
7. Hoe ziet het vervolgtraject eruit (activiteiten, planning, risico's)?	In de tweede fase (2013-2030) wordt het resterende deel van de landaanwinning gerealiseerd en het daarvoor benodigde zand gewonnen. De huidige plannen van het HbR gaan uit van een geleidelijke aanleg tot 2030. De fasering sluit aan bij de eis dat de aanleg is afgestemd met de marktvraag en beperking van natuurschade. In de UWO en de MER-aanleg is geen einddatum verbonden aan de tweede fase en de daarvoor benodigde zandwinning.

Zandpannenkoek – Inrichten als duurzaam bedrijventerrein	
	De landaanwinning zal worden ingericht en geëxploiteerd als duurzaam bedrijventerrein. Wat betreft de principes van een duurzaam bedrijventerrein, is de toelichting in de PKB PMR 2006 als volgt: 'Aspecten die een rol spelen bij dit principe zijn intensief ruimtegebruik, een zo groot mogelijk aandeel schonere vervoerswijzen, het beperken van (interne) transportstromen, clustering van activiteiten, het toepassen van industriële ecologie, het efficiënt omgaan met de benodigde energie en vestiging van het juiste bedrijf op de juiste plek.'
1. Wat zijn de beoogde projectdoel(en) en (deel)resultaten?	Doel van het project is de inrichting, exploitatie en beheer van een duurzaam bedrijventerrein.
2. Welke (kwaliteits)criteria bij de resultaten zijn afgesproken (toetsingskader UWO)?	In de UWO zijn de volgende toetsbare criteria opgenomen: • Er zijn ruimte en voorzieningen om te kunnen voldoen aan de randvoorwaarde 'Exploitatie en beheer zijn gericht op duurzaam gebruik van de (milieu)ruimte' en de daaruit voortvloeiende eisen voor clustering, uitwisselingen van stoffen, producten en faciliteiten, beperking van vervoer, gunstige modal split, intensief ruimtegebruik en voldoen aan de geldende milieunormen. • Zoveel mogelijk voorkomen van lozingen van koelwater en andere verontreinigingen van het oppervlaktewater. Er is daarom voldoende ruimte voor waterzuiveringsinstallaties en systemen om industrieel water te hergebruiken. Deze eisen zijn onderdeel van en getoetst in de MER-bestemming, het bestemmingsplan en de vergunningen op grond van de Wet Milieubeheer en de Wet verontreiniging oppervlaktewater.
3. Wat is de oorspronkelijke planning van het project? Hoe verloopt de voortgang van de activiteiten en (deel)resultaten in de tijd? Hebben eventuele vertragingen op projectniveau consequenties voor de planning op deelprojectniveau?	De aanleg van MV2 vindt gefaseerd plaats. De eerste fase richt zich op 2013. In dat jaar komen de eerste terreinen beschikbaar voor de terminalexploitanten. De totale aanleg van het bedrijventerrein is gerealiseerd in 2030. De eerste fase van maasvlakte 2 omvat 700 hectare nieuw haventerrein. Zowel de inrichting als het gebruik zijn getoetst aan de criteria van duurzaamheid (zie ook hieronder). In de internationale aanbestedingsprocedure voor vestiging van stuwadoors en rederijen op MV2 was duurzaamheid een belangrijk selectiecriterium. Zo moesten de bedrijven onder meer hun vervoer naar het achterland meer organiseren via spoor en binnenwater en minder over de weg. Inmiddels is 400 hectare bedrijventerrein verhuurd aan (drie) klanten: Rotterdam World Gateway (RWG), APM Terminals en ECT | Euromax.

Zandpannenkoek – Inrichten als duurzaam bedrijventerrein	
4. In hoeverre voldoen de (te verwachten) resultaten aan de afgesproken (kwaliteits)criteria conform het toetsingskader?	De inrichting van Maasvlakte 2 is onderdeel van de MER-Bestemming. In de beoordeling van de verschillende alternatieven voor de inrichting zijn drie aspecten onderscheiden en gewogen: ● Inrichting: De alternatieven voorzien in het realiseren van clusters. Bij het opstellen van de inrichtingsplannen wordt bezien waar belangen van de haven, de leefomgeving en de natuur samen gaan en elkaar kunnen versterken. Er worden meer containers over water en per spoor vervoerd en minder over de weg. In de contracten van containerterminals op MV2 wordt vastgesteld dat er in 2033 niet meer dan 35% van het vrachtverkeer over de weg mag plaatsvinden. Daarnaast stimuleert het HvR de verhoging van de beladingsgraad van vrachtwagens. ● Gebruik: Aspecten die bijdragen aan een duurzame ontwikkeling van MV2 worden waar mogelijk in de contracten met klanten vastgelegd. Duurzaamheid is een belangrijk aandachtspunt en criterium bij de acquisitie en vestiging van bedrijven. ● Beheer en onderhoud: Het beheer en onderhoud van terreinen op Maasvlakte 2 wordt op een duurzame en ecologische manier uitgevoerd. Deze aspecten zijn onderdeel van de aanlegeisen en het bestemmingsplan en zijn eveneens meegenomen bij de terreinuitgifte door HbR. In de contracten en (milieu-/omgevings)vergunningen met APM-T en RWG zijn eisen ten aanzien van duurzaamheid opgenomen.
5. Zijn er als gevolg van het project aanpassingen nodig (geweest) in de afspraken op deelprojectniveau (UWO) en specifiek de hoogte van de rijksbijdrage?	Er zijn als gevolg van het project geen aanpassingen nodig (geweest) in de afspraken op deelprojectniveau of in de hoogte van de Rijksbijdrage.
6. Wat zijn, bij afwijkingen in planning, resultaat of begroting, de verklarende factoren hiervoor?	Onbekend (nog onduidelijk of wordt voldaan aan de criteria uit de UWO).
7. Hoe ziet het vervolgtraject eruit (activiteiten, planning, risico's)?	In de tweede fase wordt, afhankelijk van de marktvraag, het resterende deel van de landaanwinning gerealiseerd en ingericht. De huidige plannen van het HbR gaan uit van een geleidelijke aanleg en inrichting tot 2030. Deze ruimere termijn sluit aan bij de eis dat de aanleg is afgestemd met de marktvraag en beperking van natuurschade.

Infrastructuur – Zeehaventoegang	
	De Yangtzehaven vormt de nieuwe toegangspoort voor Maasvlakte 2. Zeeschepen die naar Maasvlakte 2 varen, maken vanuit de Maasgeul een 180° bocht, via het Beerkanaal, richting de Yangtzehaven. De bestaande Yangtzehaven moet worden doorgegraven om de Tweede Maasvlakte te bereiken.
1. Wat zijn de beoogde projectdoel(en) en (deel)resultaten?	Doel van het project is een vlot en bereikbare toegang van de landaanwinning, door middel van een zeehaventoegang via de Yangtzehaven. Met deze zeehaventoegang zal de landaanwinning bereikbaar zijn voor deepsea-schepen en daarmee voor deepsea-activiteiten.
2. Welke (kwaliteits)criteria bij de resultaten zijn afgesproken (toetsingskader UWO)?	In de UWO is het volgende toetsbare criterium opgenomen: zowel de zeevaarttoegang als de binnenvaarttoegang wordt 600 meter breed.
3. Wat is de oorspronkelijke planning van het project? Hoe verloopt de voortgang van de activiteiten en (deel)resultaten in de tijd? Hebben eventuele vertragingen op projectniveau consequenties voor de planning op deelprojectniveau?	Volgens de oorspronkelijke planning dient de zeevaarttoegang bij de oplevering van fase 1 in 2013, beschikbaar te zijn voor de schepen van en naar de nieuw opgeleverde terreinen. De leidingpassage onder de Yangtzehaven moet het mogelijk maken dat de bedrijven aan de noordzijde, na de doorbraak van de Yangtzehaven, kunnen blijven beschikken over alle noodzakelijke (nuts)voorzieningen. De boringen zijn in 2009 afgerond en konden in 2010 door de eigenaren in gebruik worden genomen. Daarmee was de weg vrij voor de geplande doorbraak van de Yangtzehaven in 2012. Op 25 november 2012 vond de doorbraak plaats van de Yangtzehaven. In de daaropvolgende maanden is de Yangtzehaven verbreed tot 600 meter en verdiept tot circa 20 meter zodat grote zeeschepen naar de terminals van RWG en APMT kunnen varen. Volgens planning is Maasvlakte 2 aan het eind van het eerste kwartaal van 2013 bereikbaar voor zeeschepen.
4. In hoeverre voldoen de (te verwachten) resultaten aan de afgesproken (kwaliteits)criteria conform het toetsingskader?	Met een breedte van 600 meter en diepte van circa 20 meter voldoet het Yangtzekanaal aan de gestelde eisen en zal de landaanwinning voor de ingebruikname begin 2014 bereikbaar zijn voor deepsea-activiteiten. De Zeehavenhaventoegang is daarmee volgens de oorspronkelijke planning gerealiseerd en kent geen afwijkingen.
5. Zijn er als gevolg van het project aanpassingen nodig (geweest) in de afspraken op deelprojectniveau (UWO) en specifiek de hoogte van de rijksbijdrage?	Er zijn als gevolg van het project geen aanpassingen nodig (geweest) in de afspraken op deelprojectniveau of in de hoogte van de Rijksbijdrage.

Infrastructuur – Zeehaventoegang	
6. Wat zijn, bij afwijkingen in planning, resultaat of begroting, de verklarende factoren hiervoor?	N.v.t.
7. Hoe ziet het vervolgtraject eruit (activiteiten, planning, risico's)?	In de eerste fase van 2013 tot ongeveer 2020 zullen de grootste schepen elkaar hier niet onder alle windcondities kunnen passeren. Om investeringen uit te stellen zal de breedte op de waterlijn nog beperkt zijn. De intensiviteit van het scheepvaart-verkeer maakt dit acceptabel. Als de vaartijden en wachttijden voor de grootste schepen oplopen door toenemende volumes, wordt de Yangtzehaven verbreed tot 600 meter op de waterlijn. Aan de zuidzijde van de Yangtzehaven vindt plaatselijk ook verbreding plaats voor binnenvaartwachtplaatsen.

Infrastructuur – Centrale geul begrenzing nat/droog	
	De Tweede Maasvlakte moet bereikbaar zijn voor deepsea-schepen ten behoeve van containeroverslag, distributie en chemische industrie. Hiervoor moeten zowel de centrale geul als de insteekhavens voldoende ruimte bieden voor zogenaamde 12.500 TEU-schepen. De kademuren moeten geschikt zijn voor containeroverslag en er moeten overslagvoorzieningen beschikbaar zijn voor de chemische industrie.
1. Wat zijn de beoogde projectdoel(en) en (deel)resultaten?	Doel van het project is het realiseren van een veilige centrale vaargeul die eveneens geschikt is voor deepsea-schepen en binnenvaart. De begrenzing is tevens nodig voor goederenafhandeling van de deepsea-schepen.
2. Welke (kwaliteits)criteria bij de resultaten zijn afgesproken (toetsingskader UWO)?	In de UWO zijn de volgende randvoorwaarden vastgesteld: ● Euromax is ten noorden van de Yangtzehaven geprojecteerd. ● De doorsteek kan pas worden gemaakt als de infrabundel en de zinker onder Yangtzehaven over de buitencontour functioneel is. Uitgangspunt is dat de kademuren geschikt zijn voor zowel binnenvaart als zeevaart. De kademuren worden direct aangelegd op de definitieve plek. Fasering is niet van toepassing.
3. Wat is de oorspronkelijke planning van het project? Hoe verloopt de voortgang van de activiteiten en (deel)resultaten in de tijd? Hebben eventuele vertragingen op projectniveau consequenties voor de planning op deelprojectniveau?	De kademuren worden direct op de definitieve plek aangelegd en dienen daarmee in 2013 (oplevering eerste fase) gerealiseerd te zijn. De kademuren zijn door de hoofdaannemer PUMA uitbesteed aan onderaannemer BAVO Kademuren. Voor de container-terminal van Rotterdam World Gateway (RWG) worden twee aansluitende kademuren aangelegd: 1.250 meter diepzeekade (voor de grote containerschepen) langs de Prinses Amaliahaven en 650 meter barge/feederkade (voor binnenvaart en kleinere containerschepen) op de kop van de terminal. Ook voor APM Terminals wordt een zeekade aangelegd. In april 2012 zijn alle terreinen en kades aan RWG opgeleverd. De kademuren en het laatste terreindeel zullen volgens planning in april 2013 aan APMT worden opgeleverd.

Infrastructuur – Centrale geul begrenzing nat/droog	
4. In hoeverre voldoen de (te verwachten) resultaten aan de afgesproken (kwaliteits)criteria conform het toetsingskader?	De centrale geulbegrenzing nat/droog voldoet aan de gestelde eisen. ● De Euromax terminal is in september 2008 geopend op Maasvlakte 1 en zal zich in de toekomst uitbreiden op Maasvlakte 2. De kademuur zal daarvoor worden verlengd (verdubbeld). Euomax is gesitueerd ten noorden van de Yangtzehaven. ● De boringen ten behoeve van de leidingpassage onder de Yangtzehaven waren in 2009 afgerond in konden in 2010 door de eigenaren in gebruik worden genomen. ● Op 11 juli 2012 is de buitencontour gesloten en kon de doorsteek (op 25 november 2012) worden gemaakt.
5. Zijn er als gevolg van het project aanpassingen nodig (geweest) in de afspraken op deelprojectniveau (UWO) en specifiek de hoogte van de rijksbijdrage?	Er zijn als gevolg van het project geen aanpassingen nodig (geweest) in de afspraken op deelprojectniveau of in de hoogte van de Rijksbijdrage.
6. Wat zijn, bij afwijkingen in planning, resultaat of begroting, de verklarende factoren hiervoor?	N.v.t.
7. Hoe ziet het vervolgtraject eruit (activiteiten, planning, risico's)?	De laatste kademuren worden in 2013 opgeleverd. Er zijn geen restrisico's aanwezig.

Infrastructuur – Droge infrastructuur (13 projecten)	
	De afhandeling van alle goederenstromen op de Landaanwinning zal middels een centrale hoofdinfrastructuurbundel plaatsvinden. De bundel voor weg-, spoor- en pijpleiding sluit aan op het bestaande gebied (MV1) en de C2-bocht op de bestaande Maasvlakte. Aangelegd worden: • Spoor: het spoor wordt aangesloten op Havenspoorlijn/Betuweroute. Daarnaast zullen faciliteiten getroffen worden voor het rangeren van treinen door het realiseren van een emplacement. Eventuele aanpassingen aan de Havenspoorlijn vallen buiten het project. • De hoofdbundel voor de weg zal via de C2-bocht aansluiten op de bestaande A15/N15. De huidige N15/A15behoort conform het kabinetsstandpunt niet tot het project. Naast deze hoofdbundel is rekening gehouden met secundaire wegen voor ontsluiting van bedrijven en overige verkeer. • Voor de leidingen (product en nuts) zal voldoende ruimte gereserveerd worden op de landaanwinning. Voor de productleidingen is, aangezien deze klantspecifiek zijn, alleen ruimte gereserveerd. De nutsleidingen zijn een basisvoorziening en noodzakelijk voor het accommoderen van bedrijven. Alle wegen, fietspaden, spoor én leidingen op Maasvlakte 2 komen in een strook achter de zeewering te liggen.
1. Wat zijn de beoogde projectdoel(en) en (deel)resultaten?	De landaanwinning (MV2) dient een goede aansluiting te hebben op de bestaande infrastructuur van binnenvaart, spoor, weg en pijpleidingen. De landaanwinning wordt ingericht conform de principes van een duurzaam bedrijventerrein. Daarom wordt er gestreefd naar een efficiënte en effectieve afhandeling van verkeer en vervoer. Voorts spant HbR zich in om voor de toekomstige klanten de modal shift voor alle modaliteiten (weg, spoor, water) te bevorderen.

Infrastructuur – Droge infrastructuur (13 projecten)	
2. Welke (kwaliteits)criteria bij de resultaten zijn afgesproken (toetsingskader UWO)?	In de UWO zijn de volgende toetsbare eisen vastgelegd: • Er zijn voldoende mogelijkheden voor een gunstige verdeling van vervoerwijzen (modal shift). Vervoer over water en spoor krijgen voorrang boven wegvervoer. • De strook voor de bovengrondse en ondergrondse ontsluiting van de landaanwinning bevat voldoende ruimte voor alle infrastructuurvoorzieningen. • De infrastructuur voldoet aan de normen voor (externe) veiligheid en milieu. Weginfrastructuur voldoet aan de eis ‘duurzaam veilig’. • Voor alle modaliteiten (boven- en ondergronds) zijn probleemloze aansluitingen op de bestaande infrastructuur gerealiseerd. • Er zijn voldoende voorzieningen om evacuatie binnen een voor de regionale brandweer acceptabele tijd mogelijk te maken.
3. Wat is de oorspronkelijke planning van het project? Hoe verloopt de voortgang van de activiteiten en (deel)resultaten in de tijd? Hebben eventuele vertragingen op projectniveau consequenties voor de planning op deelprojectniveau?	Aannemerscombinatie VolkerWessels BAM is verantwoordelijk voor de aanleg van alle infrastructuur die nodig is om Maasvlakte 2 in 2013 in gebruik te kunnen nemen. De geplande infrastructuurbundel op de buitencontour moest bij het sluiten van de buitencontour grotendeels gereed zijn. Bij de doorbraak (gerealiseerd in oktober 2012) moest de infrastructuur volledig beschikbaar zijn, om de bereikbaarheid van bedrijven aan de noordzijde te waarborgen. Op 11 juli 2012 is de open verbinding met de zee gesloten. Na het sluiten van het sluitgat kon de aanleg van spoor en weg via de buitencontour worden afgerond zodat spoor en weg over de buitencontour in oktober/november 2012 in gebruik konden worden genomen. Tevens zijn de aansluitingen op de bestaande infrastructuur gerealiseerd. Hiermee is het project binnen de beoogde planningsperiode gerealiseerd.
4. In hoeverre voldoen de (te verwachten) resultaten aan de afgesproken (kwaliteits)criteria conform het toetsingskader?	Het HbR toont bij het opleveren van het ontwerp en het bestemmingsplan aan dat er voldoende voorzieningen zijn voor een zo gunstig mogelijke verdeling van vervoerwijzen en dat deze vervoerwijzen voldoen aan de normen voor (externe) veiligheid en milieu. Deze onderbouwing is geleverd aan de hand van de MER-bestemming. Daarnaast levert het HbR ramingen voor verkeersintensiteiten op de achterlandverbindingen en prognoses voor de externe veiligheid rond deze verbindingen, gebaseerd op het ontwerp met bijbehorende inrichtingsscenario’s. In de MER-bestemming levert HbR kwantitatieve risicoanalyses van de externe veiligheid van de achterlandverbindingen, conform de richtlijnen voor de MER bestemming Maasvlakte 2.

Infrastructuur – Droge infrastructuur (13 projecten)	
5. Zijn er als gevolg van het project aanpassingen nodig (geweest) in de afspraken op deelprojectniveau (UWO) en specifiek de hoogte van de rijksbijdrage?	Er zijn als gevolg van het project geen aanpassingen nodig (geweest) in de afspraken op deelprojectniveau of in de hoogte van de Rijksbijdrage. Het beheer en onderhoud van het spoor is overgedragen aan ProRail conform de spoorwegwet. Hiervoor is de UWO landaanwinning op 26-10-2012 aangepast.
6. Wat zijn, bij afwijkingen in planning, resultaat of begroting, de verklarende factoren hiervoor?	N.v.t.
7. Hoe ziet het vervolgtraject eruit (activiteiten, planning, risico's)?	De geplande infrastructuur is inmiddels afgerond. De primaire weg is thans uitgevoerd als 2x1- baansweg met gelijkvloerse kruisingen. Voor de toekomst is er ruimte voor uitbreiding naar 2x2-baans met ongelijkvloerse kruisingen. Of en op welk moment deze uitbreiding nodig is, is afhankelijk van de toename van het verkeer. Deze uitbreiding valt onder verantwoordelijkheid van HbR en heeft geen consequenties en/of risico's voor de gemaakte afspraken met het Rijk.

Berenschot

Projectenscan:

Deelproject Landaanwinning: natuurcompensatie

Berenschot

Deelproject Landaanwinning: natuurcompensatie

Algemeen

Het onderdeel natuurcompensatie van het deelproject landaanwinning richt zich op het compenseren van de natuurschade die ontstaat door de uitbreiding van de Rotterdamse haven met circa 1000 hectare bedrijventerrein. De natuurcompensatie bestaat uit drie onderdelen:

- Het instellen van een bodembeschermingsgebied en rustgebieden (25.000 ha) ter compensatie van schade aan de zeebodem. Het bodembeschermingsgebied moet leiden tot 10% bodemkwaliteitsverbetering.
- Het realiseren van duincompensatie (35 hectare) bestaand uit ‘grijze’ en ‘natte’ duinen ter compensatie van habitattypen die door de aanleg en exploitatie van de Tweede Maasvlakte verdwijnen.
- Het aanleggen van een zeereep bij de Brouwensdam. Dit onderdeel is geschrapt toen de MER aangaf dat dit niet nodig bleek te zijn.

Om de effecten van de natuurcompensatie te kunnen meten is een Monitoring en Evaluatie Programma (MEP) ingesteld.

Projectorganisatie

In de UWO is vastgelegd dat het Rijk verantwoordelijk is voor de uitvoering en financiering van de natuurcompensatie. De uitvoering is gedelegeerd naar Rijkswaterstaat. Rijkswaterstaat heeft vervolgens een uitvoeringscontract gesloten met Stichting het Zuid-Holland Landschap voor het dagelijks beheer van het duingebied. Het HbR is verantwoordelijk voor het rapporteren over de natuurcompensatie. Het Rijk is verantwoordelijk voor de uitvoering en monitoring. Het aantonen van de benodigde omvang van de compensatie is een gezamenlijke aangelegenheid. De provincie Zuid Holland is, daar waar zij bevoegd is, verantwoordelijk voor de vergunningverlening.

Projectbudget

Het project kost 114 miljoen euro (prijspeil 2012) inclusief monitoring. Hiervan is (op 31-12-2012) reeds 75 miljoen gerealiseerd. Dit bedrag wordt volledig gefinancierd door het Rijk. Eventuele planschade wordt doorberekend aan het Havenbedrijf Rotterdam, tot een bepaald maximum.

Voortgang op basis van bestudeerde documenten

De UWO-criteria zijn getoetst met behulp van het MEP. Het bodembeschermingsgebied is juridisch ingesteld door middel van een aanwijzingsbesluit en een beheersplan. Op basis van de huidige monitoring is echter statistisch lastig vast te stellen of er sprake is van een kwaliteitsverschil. Wanneer in 2013 bij de MEP-evaluatie blijkt dat bodemkwaliteitsverbetering in de Voordelta niet of onvoldoende aangetoond kan worden, zal het monitoringsprogramma moeten worden aangepast en/of aanvullende maatregelen moeten worden overwogen.

De duincompensatie is fysiek gereed. De uitstuiving bij de ‘natte duinen’ duurde langer dan verwacht, maar levert niet langer een planningsrisico op. Wel is aanvullend onderzoek voorzien om te bepalen of de aanwezigheid van standhuisjes voor het duingebied blijvend negatieve effecten op de duincompensatie heeft. Dit onderzoek zal de basis vormen voor de afweging onder de natuurbeschermingswet.

De zeereep bij de Brouwersdam is vervallen: de MER gaf namelijk aan dat dit niet nodig was.

Overzicht uitvoeringsprojecten – deelproject Landaanwinning: natuurcompensatie

Bodembeschermingsgebied en rustgebieden	
	Maasvlakte 2 komt te liggen in de Voordelta, een beschermd natuurgebied. Ter compensatie van de aanleg van Maasvlakte 2 is daarom voor de kust van Schouwen-Duiveland, Goeree-Overflakkee en Voorne-Putten een bodembeschermingsgebied inclusief vogelrustgebieden ingesteld. Hier krijgt de zeenatuur ten zuiden van de Maasvlakte extra bescherming, om kwaliteits-verbetering van de bodem mogelijk te maken. De omvang van het bodembeschermingsgebied is circa 25.000 ha. In het bodembeschermingsgebied gelden beperkingen voor de beroepsvisserij. Ook wordt een aantal rustgebieden voor specifieke vogelsoorten gecreëerd waarvoor naast de visserij ook voor andere activiteiten de toegang beperkt wordt. Het Rijk is verantwoordelijk voor aanleg en beheer van het bodembeschermingsgebied.
1. Wat zijn de beoogde projectdoel(en) en (deel)resultaten?	Doel van het project bodembeschermingsgebied en rustgebieden is een tijdige bijdrage te leveren aan de compensatie van de negatieve effecten van de Landaanwinning op de natuur.
2. Welke (kwaliteits)criteria bij de resultaten zijn afgesproken (toetsingskader UWO)?	In het toetsingskader van de UWO zijn de volgende criteria opgenomen: • Voor de compensatie van het verlies aan zeenatuur wordt een zeereservaat mogelijk gemaakt van circa 31.250 hectare voor de Haringvlietmond in de vorm van een beheerplan in het kader van artikel 6.1 van de Habitatrichtlijn. Als uit onderzoek en monitoring blijkt dat het reservaat minder groot behoeft te zijn, zal de te realiseren omvang worden bijgesteld. • In het zeereservaat worden gebruiksfuncties die substantieel negatieve effecten op mariene natuurwaarden, verboden of beperkt en wordt een aantal actieve beheersmaatregelen getroffen. • Het zeereservaat is gelokaliseerd binnen het aangegeven zoekgebied en heeft voldoende omvang om per fase van de landaanwinning de verwachte schade aan de beschermde zeenatuur te compenseren (PKB+). • Het zeereservaat is verenigbaar met het Europese visserijbeleid. In plaats van het woord ‘bodembeschermingsgebied en rustgebieden’ spreekt de UWO over ‘zeereservaat.’

Bodembeschermingsgebied en rustgebieden	
3. Wat is de oorspronkelijke planning van het project? Hoe verloopt de voortgang van de activiteiten en (deel)resultaten in de tijd? Hebben eventuele vertragingen op projectniveau consequenties voor de planning op deelprojectniveau?	Het bodembeschermingsgebied diende voor de start van de landaanwinning juridisch te zijn ingesteld. De activiteiten zijn geheel op schema verlopen. De planning is ongewijzigd sinds de opstelling van de basisrapportage PMR. Er is in eerste instantie een bodem-beschermingsgebied van 25.000 hectare gerealiseerd middels twee besluiten: het aanwijzingsbesluit Voordelta en het beheerplan Voordelta. In november 2008 zijn de aanwijzingsbesluiten voor de relevante onderdelen van de aanleg van Maasvlakte 2 onherroepelijk geworden. Op 21 juli 2008 is het Beheerplan Voordelta gepubliceerd. Tegen het Beheerplan zijn beroeps- en bezwaarprocedures ingesteld. Deze zijn door de Raad van State ongegrond verklaard. Op 21 juli 2010 zijn alle besluiten onherroepelijk geworden en liepen er geen bezwarenprocedures meer tegen de natuurcompensatie. Het Beheerplan Voordelta is in uitvoering sinds zomer 2008. De uitvoeringsorganisatie is vanaf die periode operationeel. Het beheersplan kan na zes jaar worden herzien als gevolg van nieuwe ontwikkelingen. In 2004-2007 is de uitgangssituatie, voorafgaand aan de aanleg van Maasvlakte-2, als referentiesituatie vastgelegd door het uitvoeren van de nulmetingen. De effectmetingen van de compensatiemaatregelen zijn begonnen in 2009 en hebben een doorlooptijd van vijf jaar (2009-2013) vóór het eerste evaluatiemoment. Deze termijn is gekoppeld aan het moment van de vaststelling van de volgende plantermijn van het beheerplan Voordelta. De uitvoering van de metingen is volgens planning verlopen.
4. In hoeverre voldoen de (te verwachten) resultaten aan de afgesproken (kwaliteits)criteria conform het toetsingskader?	De huidige monitoring voor natuurcompensatie is gericht op het vaststellen of voldaan wordt aan de vastgestelde compensatieopgave. Uit het meetprogramma in 2011 blijkt dat het op basis van de beschikbare gegevens niet statistisch is vast te stellen dat het beoogde kwaliteitsverschil is gerealiseerd.
5. Zijn er als gevolg van het project aanpassingen nodig (geweest) in de afspraken op deelprojectniveau (UWO) en specifiek de hoogte van de rijksbijdrage?	Er zijn als gevolg van het project nog geen aanpassingen nodig (geweest) in de afspraken op deelprojectniveau of in de hoogte van de Rijksbijdrage. Extra onderzoek en monitoring zijn echter nodig, waarna mogelijk extra maatregelen genomen moeten worden.
6. Wat zijn, bij afwijkingen in planning, resultaat of begroting, de verklarende factoren hiervoor?	Er zijn geen afwijkingen in planning of begroting gesignaleerd. De voorlopige resultaten tonen geen veranderingen in kwaliteit aan tussen het ingestelde bodembeschermingsgebied en het referentiegebied. Dit is mogelijk het gevolg van een niet-representatieve nulmeting.

Bodembeschermingsgebied en rustgebieden	
7. Hoe ziet het vervolgtraject eruit (activiteiten, planning, risico's)?	Er bestaat een kans dat uit de evaluatie in 2013 blijkt dat met het instellen van het bodembeschermingsgebied niet het beoogde resultaat aantoonbaar is. In dat geval zal men monitoring moeten aanpassen dan wel andere of extra maatregelen moeten treffen om alsnog aan de vereisten voor natuurcompensatie te voldoen. Wanneer dit het geval is, is te verwachten dat de kosten toenemen en zal compensatie natuurbescherming als project langer doorlopen voordat de effectiviteit op vereiste niveau aantoonbaar is gemaakt. Er is daarmee sprake van een financieel en een planningsrisico. Daarnaast kan het project het imago van project mainport Rotterdam als geheel negatief beïnvloeden, waardoor er sprake is van een imagorisico.

<table>
<tr><th colspan="2">Realisatie Duincompensatie</th></tr>
<tr><td>

</td><td>De exploitatie van de Tweede Maasvlakte heeft negatieve gevolgen voor de habitattypen in de omgeving. Ter compensatie wordt daarom voor de Delflandse kust − aansluitend aan de zeekant van het bestaande duingebied – een duingebied gerealiseerd van ongeveer 35 hectare. Er wordt open droog duin (‘grijs duin’) en laag vochtig duin (‘nat duin’) gerealiseerd.</td></tr>
<tr><td>1. Wat zijn de beoogde projectdoel(en) en (deel)resultaten?</td><td>Doel van het project Duincompensatie is om duinen met strand mogelijk te maken met een omvang van ongeveer 35 hectare, aansluitend aan de zeekant van het bestaande duingebied.
Als locatie voor de compensatieopgave duinen is in de PKB-plus gekozen voor het Delflandse kustvak tussen Ter Heijde en Hoek van Holland. Het ontwerp voor de Duincompensatie hangt nauw samen met het ontwerp voor een duinversterking.</td></tr>
<tr><td>2. Welke (kwaliteits)criteria bij de resultaten zijn afgesproken (toetsingskader UWO)?</td><td>Voor de kust van Delfland wordt een gecombineerde aanleg van grijze duinen en vochtige natuurvallei aangelegd. Het totale oppervlak van de duinaanleg bedraagt ongeveer 35 hectare. De invulling is bepaald door de compensatieopgave en ontwerpeisen en bestaat uit de realisatie van natte duinen en grijze duinen. De duincompensatie heeft voldoende omvang om de verwachte schade van de gehele landaanwinning aan beschermde duinnatuur te compenseren.</td></tr>
</table>

Realisatie Duincompensatie	
3. Wat is de oorspronkelijke planning van het project? Welke activiteiten zijn /worden uitgevoerd? Hoe verloopt de voortgang van de activiteiten en (deel)resultaten in de tijd? Hebben eventuele vertragingen op projectniveau consequenties voor de planning op deelprojectniveau?	Voor de duincompensatie geldt dat bij de start van de realisatie van de landaanwinning (dus in 2008) sprake moet zijn van een definitieve besluitvorming en dat de aanleg van de duinen in de pas loopt met het moment waarop zich effecten op de duinen gaan voordoen als gevolg van de aanleg van de Tweede Maasvlakte. In januari 2008 is het uitvoeringsbesluit genomen en in 2008 zijn tevens alle benodigde vergunningen onherroepelijk geworden. Op 26 november 2008 zijn de fysieke werkzaamheden gestart. De aanleg van de 35 hectare nieuw duin is in 2009 opgeleverd. Rijkswaterstaat heeft met de Stichting Het Zuid Hollands Landschap een overeenkomst gesloten als de groen- en recreatiebeheerder van het gebied voor de komende 30 jaar. Op 25 mei 2011 heeft het gebied Spanjaards Duin de status van N2000 gebied gekregen door een voorlopig aanwijzings-besluit. Daardoor is de juridische bescherming verbeterd en kunnen ongewenste ontwikkelingen gemakkelijker worden geweerd. Eisen aangaande het gebruik van het strand worden opgenomen in de herziene erfpachtovereenkomst tussen het Rijk en de betreffende Gemeenten (Westland en Rotterdam). De monitoring voor de T0 is volgens het Monitoring- en Evaluatie Programma (MEP) voor de duincompensatie uitgewerkt en inmiddels in uitvoering. Het monitoringprogramma geeft voldoende materiaal om in de komende jaren het resultaat concreet te kunnen toetsen aan de doelstelling. Er zijn geen vertragingen opgetreden die consequenties hebben voor de planning op deelprojectniveau.
4. In hoeverre voldoen de (te verwachten) resultaten aan de afgesproken (kwaliteits)criteria conform het toetsingskader?	Uit de monitoring (MEP) is gebleken dat het uitstuiven van het duin langer duurt dan in het ontwerp verwacht, waardoor de omstandigheden voor habitattypen die voorkomen in ‘natte’ duingebieden zich nog niet volledig kunnen ontwikkelen. Om het stuifproces te bevorderen is besloten op twee stukken nog open duin aanvullend helm te planten en afhankelijk van de ontwikkelingsprognose het areaal natte duinvallei middels mechanisch beheer zeker te stellen. Ter hoogte van de duincompensatie, aan de duinvoet, is sinds 2009 een rij strandhuisjes geplaatst op grond van de Waterwet. Uit eerdere waarneming is al gebleken dat de opstelling van strandhuisjes voor het duin onmiskenbaar van invloed is op het stuifproces in het gebied. Een monitoringprogramma moet deze effecten nauwkeurig in beeld brengen zodat adequaat kan worden bijgestuurd als de ontwikkelingen in het gebied (specifieke compensatiedoelstellingen) negatief beïnvloed worden.
5. Zijn er als gevolg van het project aanpassingen nodig (geweest) in de afspraken op deelprojectniveau (UWO) en specifiek de hoogte van de rijksbijdrage?	Er zijn als gevolg van het project geen aanpassingen nodig (geweest) in de afspraken op deelprojectniveau of in de hoogte van de Rijksbijdrage.
6. Wat zijn, bij afwijkingen in planning, resultaat of begroting, de verklarende factoren hiervoor?	Er zijn geen afwijkingen in de begroting gesignaleerd. Het uitstuivingsproces duurt iets langer dan de geprognotiseerde vijf jaar. Het risico op vertraging in de planning is beperkt, door een adequaat risicobeheersingsplan. Ofschoon de ontwikkeling minder snel verloopt dan verwacht, is er op dit moment geen aanleiding te veronderstellen dat het uiteindelijke resultaat, zoals geformuleerd in omvang van de beoogde habitattypen, niet wordt gehaald.

Realisatie Duincompensatie	
7. Hoe ziet het vervolgtraject eruit (activiteiten, planning, risico's)?	Het monitorings- en evaluatieprogramma zal moeten worden voortgezet, zodat duidelijk wordt of de beoogde doelstellingen uiteindelijk zullen worden behaald. De provincie Zuid Holland heeft een onderzoeksverplichting voor de langjarige effecten van de strandhuisjes op de duin-compensatie. Volgend jaar wordt, afhankelijk van het resultaat, mogelijk de definitieve vergunning afgegeven.

Monitoring en Evaluatieprogramma	
	Het Rijk zal een monitorings- en evaluatieprogramma uitvoeren gericht op de compensatieplicht. Als uit het programma blijkt, dat er sprake is van afwijkende effecten ten opzichte van de huidige inzichten, dan zullen gedurende de aanleg van de landaanwinning de mitigatie- en compensatiemaatregelen worden bijgesteld (PKB+).
1. Wat zijn de beoogde projectdoel(en) en (deel)resultaten?	Doel van het project monitoring- en evaluatieprogramma is om na te gaan of de werkelijke effecten van de landaanwinning tijdig en afdoende worden gecompenseerd door de natuurcompensatiemaatregelen. De monitoring heeft betrekking op de volgende aspecten: • Volgen en rapporteren van de winst en verlies aan beschermde natuur tijdens en na de aanleg van de landaanwinning. • Volgen en rapporteren van de winst en verlies aan beschermde natuur tijdens de uitvoering van de compensatieprojecten. • Volgen en rapporteren van effecten op beschermde natuur in de Waddenzee als gevolg van wijzigingen in het slibtransport.
2. Welke (kwaliteits)criteria bij de resultaten zijn afgesproken (toetsingskader UWO)?	De projecttrekker landaanwinning (het Havenbedrijf Rotterdam) zal een monitorings- en evaluatieprogramma uitvoeren gericht op de compensatieplicht. Als uit het programma blijkt dat er sprake is van afwijkende effecten ten opzichte van de huidige inzichten dan zullen gedurende de aanleg van de landaanwinning de mitigatie- en compensatiemaatregelen worden bijgesteld.
3. Wat is de oorspronkelijke planning van het project? Welke activiteiten zijn/worden uitgevoerd? Hoe verloopt de voortgang van de activiteiten en (deel)resultaten in de tijd? Hebben eventuele vertragingen op projectniveau consequenties voor de planning op deelprojectniveau?	De nulmeting vond plaats in 2006 en is daarmee tijdig uitgevoerd. De daadwerkelijke monitoring vindt plaats sinds 2008. Bij de projecten ‘Bodembeschermingsgebied en rustgebieden’ en ‘Delflandse Duinen’ staan de meetresultaten die betrekking hadden op het betreffende project in de betreffende factsheet vermeld.
4. In hoeverre voldoen de (te verwachten) resultaten aan de afgesproken (kwaliteits)criteria conform het toetsingskader?	Het Monitoring en Evaluatieprogramma wordt uitgevoerd. Daarmee is voldaan aan de eis uit de UWO.

Monitoring en Evaluatieprogramma	
5. Zijn er als gevolg van het project aanpassingen nodig (geweest) in de afspraken op deelprojectniveau (UWO) en specifiek de hoogte van de rijksbijdrage?	Er zijn als gevolg van het project geen aanpassingen nodig (geweest) in de afspraken op deelprojectniveau of in de hoogte van de Rijksbijdrage.
6. Wat zijn, bij afwijkingen in planning, resultaat of begroting, de verklarende factoren hiervoor?	Er zijn geen afwijkingen in planning of begroting gesignaleerd.
7. Hoe ziet het vervolgtraject eruit (activiteiten, planning, risico's)?	Het monitoringsprogramma betreft het monitoren van blijvende effecten en zal in ieder geval tot 2032 periodiek blijven plaatsvinden door het Havenbedrijf Rotterdam. De resultaten worden verzameld door de DCMR die periodiek verslag doet van de voortgang aan het Ministerie van IenM en de Tafel van Borging.

Zeereep Brouwersdam	
	Voor de compensatie van het kwaliteitsverlies van de zeereep op Voorne en Goeree wordt een nieuwe zeereep mogelijk gemaakt. Bij de Brouwersdam wordt een zeereep met een omvang van maximaal 15 hectare mogelijk gemaakt. Op de kust van de landaanwinning wordt een zeereep met een omvang van maximaal 8 hectare mogelijk gemaakt (PKB+).
1. Wat zijn de beoogde projectdoel(en) en (deel)resultaten?	Doel van het project Zeereep Brouwersdam is de compensatie van het kwaliteitsverlies van de zeereep op Voorne-Putten en Goeree-Overflakkee, door middel van de realisatie van een nieuwe zeereep bij Brouwersdam.
2. Welke (kwaliteits)criteria bij de resultaten zijn afgesproken (toetsingskader UWO)?	De zeereepcompensatie heeft voldoende omvang om de verwachte schade van de gehele landaanwinning aan beschermde zeereepnatuur te compenseren.
3. Wat is de oorspronkelijke planning van het project? Hoe verloopt de voortgang van de activiteiten en (deel)resultaten in de tijd? Hebben eventuele vertragingen op projectniveau consequenties voor de planning op deelprojectniveau?	In de MER-Aanleg is geconstateerd dat de landaanwinning geen effect heeft op kwaliteit van de zeereep op Voorne-Putten en Goeree-Overflakkee. Daarmee is de noodzaak om het veronderstelde kwaliteitsverlies te compenseren middels het project Zeereep Brouwersdam, komen te vervallen. Er is een second opinion uitgevoerd door Rijkswaterstaat om te onderzoeken of de zeereep nog nodig was. Dit bleek niet het geval te zijn. In de vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet werd dit bevestigd. Met het onherroepelijk worden van de Natuurbeschermingswetvergunning is deze scopewijziging geformaliseerd. Het vervallen van de zeereep is geformaliseerd met het onherroepelijk worden van de Natuurbeschermingswetvergunning in 2009.
4. In hoeverre voldoen de (te verwachten) resultaten aan de afgesproken (kwaliteits)criteria conform het toetsingskader?	In de MER is geconstateerd dat er geen effect optreedt op de morfologie in de monding van het Haringvliet, en daarmee ook niet op de salt spray die op de kust komt. Daarmee is voldaan aan de UWO-criterium ‘De zeereepcompensatie heeft voldoende omvang om de verwachte schade (in dit geval geen) van de gehele landaanwinning aan beschermde zeereepnatuur te compenseren.’

Zeereep Brouwersdam	
5. Zijn er als gevolg van het project aanpassingen nodig (geweest) in de afspraken op deelprojectniveau (UWO) en specifiek de hoogte van de rijksbijdrage?	Er zijn als gevolg van het project geen aanpassingen nodig (geweest) in de afspraken op deelprojectniveau of in de hoogte van de Rijksbijdrage.
6. Wat zijn, bij afwijkingen in planning, resultaat of begroting, de verklarende factoren hiervoor?	Het uitvoeringsproject bleek niet nodig te zijn en is derhalve gestaakt.
7. Hoe ziet het vervolgtraject eruit (activiteiten, planning, risico's)?	Dit uitvoeringsproject heeft geen vervolgtraject, daar het is beëindigd.

Berenschot

Projectenscan

Deelproject Landaanwinning: luchtkwaliteit

Berenschot

Deelproject Landaanwinning: luchtkwaliteit

Algemeen

Het onderdeel luchtkwaliteit van het deelproject landaanwinning onderscheidt zich van de andere onderdelen, omdat het concrete maatregelen betreft voor het beperken van zwevende deeltjes en stikstofdioxide als gevolg van de exploitatie van de Tweede Maasvlakte. Om dit te bereiken is een 'Overeenkomst Luchtkwaliteit' gesloten. De hierin benoemde maatregelen behelzen:

- Het stimuleren van schone motoren van binnenvaartschepen, plus het verbieden van schepen met zeer vervuilende motoren.
- Het invoeren van een snelheidsreductie voor binnenvaartschepen.
- Het instellen van een milieuzone voor vrachtwagens op de N15.
- Het plaatsen van schermen bij tunnelmonden.

De effecten van de maatregelen worden vijfjaarlijks gemeten. Naar aanleiding van de gemeten effecten kan de overeenkomst worden aangepast.

Projectorganisatie

In de overeenkomst is vastgelegd dat het Rijk, het HbR, de gemeente Rotterdam en de havenmeester bijdragen aan invoering en handhaving van de maatregelen. Elke partij draagt zelf de kosten die zij maakt voor het uitvoeren van de overeenkomst.

Er vindt periodiek overleg plaats tussen de partijen over eventuele extra maatregelen of aanpassing van de maatregelen.

Projectbudget

Het budget dat benodigd is om de maatregelen in te stellen en te handhaven is onbekend. Aan elke partij is een specifiek aantal maatregelen toebedeeld. Deze maatregelen komen voor rekening van de partij zelf.

Voortgang op basis van bestudeerde documenten

Alle maatregelen lopen (grotendeels) op schema: de maatregelen zijn ingesteld. Om de effectiviteit van de maatregelen te toetsen stellen partijen iedere vijf jaar in het kader van de overeenkomst een effectprognose op. De eerste effectprognose is in 2010 verschenen. Op basis van de effectprognose wordt in overleg besloten of extra, alternatieve, of minder maatregelen nodig zijn; Als uitgangpunt hierbij geldt maximalisatie van bronmaatregelen.

In de meest recente actualisatie (addendum 2012) is de VERS-regeling vervangen door een alternatieve stimuleringsregeling van HbR. Ook is de wijze van invoering van de milieuzone gewijzigd (in één keer naar de euro 6-norm). De snelheidsbeperkingen voor de binnenvaart gaan pas in 2014 in en worden anders gemeten dan gepland. Dit is het resultaat van een latere ingebruikstelling van de Tweede Maasvlakte en overleg dat is gevoerd tussen het HbR en de brancheorganisaties in de binnenvaart.

Overzicht uitvoeringsprojecten – deelproject Luchtkwaliteit

Schone motoren binnenvaart	
	Op basis van het 'Luchtonderzoek MV2, actualisatie 2007' wordt verwacht dat de in het Bestemmingsplan Maasvlakte 2 mogelijk gemaakte ontwikkelingen op een aantal locaties zullen leiden tot een verslechtering van de luchtkwaliteit. In het Bestemmingsplan Maasvlakte 2 is daarom een aantal maatregelen op het gebied van luchtkwaliteit opgenomen. Om te verzekeren dat de maatregelen daadwerkelijk en tijdig worden genomen is de Overeenkomst luchtkwaliteit Maasvlakte 2 gesloten. Eén van deze maatregelen betreft schone motoren binnenvaart.
1. Wat zijn de beoogde projectdoel(en) en (deel)resultaten?	Doel is om de luchtkwaliteit op de Maasvlakte binnen de wettelijke normen te houden. Daartoe worden in dit deelproject de volgende maatregelen genomen: ● Verbod toegang vervuilende binnenvaartschepen vanaf 2025. ● Verhoging havengelden voor vervuilende binnenvaartschepen voor de periode 2010-2024. ● Vervolg op subsidieregeling voor binnenvaartschepen (VERS-regeling).
2. Welke (kwaliteits)criteria bij de resultaten zijn afgesproken (toetsingskader UWO)?	De kwaliteitscriteria zijn de normen die gelden voor uitstoot van zwevende deeltjes en stikstofdioxide. De stimulering van emissiearme motoren in de binnenvaart moet eraan bijdragen dat aan de geldende grenswaarde wordt voldaan.
3. Wat is de oorspronkelijke planning van het project? Welke activiteiten zijn/worden uitgevoerd? Hoe verloopt de voortgang van de activiteiten en (deel)resultaten in de tijd? Hebben eventuele vertragingen op projectniveau consequenties voor de planning op deelprojectniveau?	De oorspronkelijke planning is als volgt: ● Verbod toegang vervuilende binnenvaarstchepen: 2025. ● Verhoging havengelden voor vervuilende binnenvaartschepen: 2010-2024. Het verloop van het project is als volgt: ● De gemeenteraad van Rotterdam verbiedt binnenvaartschepen die niet zijn voorzien van een emissiearme dieselmotor om de Haven aan te doen. Dit verbod wordt binnen een jaar na aanvang van de uitvoeringswerkzaamheden opgenomen in een gemeentelijke verordening. ● Het verbod treedt uiterlijk op 1 januari 2025 in werking. ● Het College van burgemeester en wethouders van Rotterdam draagt de Havenmeester op toe te zien op de naleving daarvan. ● Vooruitlopend op het verbod stelt het HbR vast dat van 2010 tot en met 2024 niet-emissiearme dieselmotoren tien procent meer binnenhavengeld betalen dan schepen met zuinige dieselmotoren. ● De voorgestelde VERS-regeling is geannuleerd, daar deze niet voorwaardelijk bleek voor het voorkomen van verdere overschrijdingen van grenswaarden voor de buitenluchtkwaliteit. In plaats hiervan is door het HbR een 'Stimulerings-regeling Schone Binnenvaart en Duurzame Logistiek te Rotterdam' ingesteld.

Schone motoren binnenvaart	
4. In hoeverre voldoen de (te verwachten) resultaten aan de afgesproken (kwaliteits)criteria conform het toetsingskader?	Uit modelering (effectprognose 2011) blijkt dat het huidige maatregelenpakket voldoende effectief is om de knelpunten in luchtkwaliteit weg te nemen. ● De Overeenkomst Luchtkwaliteit voorziet in een Effectprognose die eens per vijf jaar wordt gemaakt, te beginnen met 2010. ● Over de jaren 2011 en 2012 worden extra Effectprognoses opgesteld teneinde te bezien of één of meerdere van de overeengekomen luchtkwaliteitsmaatregelen kunnen worden beperkt of worden ingetrokken. ● Indien de effectprognoses over 2010, 2011 en 2012 een bestendig beeld laten zien ten aanzien van de emissies en achtergrondconcentraties, kan het mogelijk worden het overeengekomen maatregelenpakket aan te passen. ● Inmiddels is naar aanleiding van de effectprognose een addendum opgesteld waarin de voorgestelde VERS-regeling is aangepast.
5. Zijn er als gevolg van het project aanpassingen nodig (geweest) in de afspraken op deelprojectniveau (UWO) en specifiek de hoogte van de rijksbijdrage?	Er zijn geen aanpassingen nodig in de hoogte van de rijksbijdrage. • Tenzij daarover andersluidende afspraken zijn of worden gemaakt, draagt iedere partij zelf de kosten die zij maakt voor de uitvoering van deze overeenkomst, waaronder kosten voor regulering en handhaving.
6. Wat zijn, bij afwijkingen in planning, resultaat of begroting, de verklarende factoren hiervoor?	In het project heeft één wijziging plaatsgevonden: • De voorgestelde VERS-regeling is geannuleerd, daar deze niet voorwaardelijk bleek voor het voorkomen van verdere overschrijdingen van grenswaarden voor de buitenluchtkwaliteit. In plaats hiervan is door het HbR een ‘Stimulerings-regeling Schone Binnenvaart en Duurzame Logistiek te Rotterdam’ ingesteld.
7. Hoe ziet het vervolgtraject eruit (activiteiten, planning, risico’s)?	Het vervolgtraject bestaat uit de volgende punten: • De Overeenkomst Luchtkwaliteit voorziet in een Effectprognose die eens per vijf jaar wordt gemaakt, te beginnen met 2010. • Over de jaren 2011 en 2012 worden extra Effectprognoses opgesteld teneinde te bezien of één of meerdere van de overeengekomen luchtkwaliteitsmaatregelen kunnen worden beperkt of worden ingetrokken. • Indien de effectprognoses over 2010, 2011 en 2012 een bestendig beeld laten zien ten aanzien van de emissies en achtergrondconcentraties, kan het mogelijk worden het overeengekomen maatregelenpakket aan te passen.

Snelheidsreductie binnenvaart	
	Op basis van het onderzoek ‘Luchtonderzoek MV2, actualisatie 2007’ wordt verwacht dat de in het Bestemmingsplan Maasvlakte 2 mogelijk gemaakte ontwikkelingen op een aantal locaties zullen leiden tot een verslechtering van de luchtkwaliteit. In het Bestemmingsplan Maasvlakte 2 is een aantal maatregelen op het gebied van luchtkwaliteit opgenomen. Om te verzekeren dat de maatregelen daadwerkelijk en tijdig worden genomen is de Overeenkomst luchtkwaliteit Maasvlakte 2 gesloten. Eén van de maatregelen hierbinnen betreft het invoeren van een snelheidsreductie binnenvaart.
1. Wat zijn de beoogde projectdoel(en) en (deel)resultaten?	Doel van het project is om de luchtkwaliteit op de Maasvlakte binnen de wettelijke normen te houden. Daartoe worden in dit deelproject de volgende maatregelen genomen: • De gemiddeld gewogen representatieve snelheid van binnenvaartschepen wordt met twintig procent gereduceerd. • De beperking geldt voor alle binnenvaartschepen in beide richtingen op het Hartelkanaal tussen de Botlekbrug en de Harmsenbrug en in beide richtingen op de Oude Maas tussen de Beerenplaat en de Botlekbrug, alsmede in beide richtingen op de Nieuwe Maas tussen kilometerareaal 998 en 1002.
2. Welke (kwaliteits)criteria bij de resultaten zijn afgesproken (toetsingskader UWO)?	De snelheid reducerende maatregelen moeten bijdragen aan het voldoen aan de grenswaarden voor emissie van stikstofdioxide en zwevende deeltjes.

Snelheidsreductie binnenvaart	
3. Wat is de oorspronkelijke planning van het project? Hoe verloopt de voortgang van de activiteiten en (deel)resultaten in de tijd? Hebben eventuele vertragingen op projectniveau consequenties voor de planning op deelprojectniveau?	De planning van het project is als volgt: • De snelheidsbeperkingen zullen van toepassing zijn vanaf het moment waarop de eerste gebruiker van Maasvlakte 2 zijn inrichting gereed heeft en beschikt over de voor het gebruik daarvan benodigde vergunningen. • De snelheidsbeperkingen eindigen 1 januari 2025. De ondernomen activiteiten zijn als volgt: • De (Rijks)havenmeester van Rotterdam heeft op 20 juli 2010 besloten om van 1 januari 2013 tot 1 januari 2025, de maximumsnelheid voor de binnenvaart op delen van het Hartelkanaal en van de Oude en Nieuwe Maas te verlagen. • Tegen dit besluit zijn bezwaren ingediend door drie brancheorganisaties en twee ondernemingen. Die zijn afgewezen door Rijk en Gemeente. De bezwaarmakers zijn in beroep gegaan, maar op 21 oktober is een akkoord bereikt waarin is afgesproken om de maatregel indien mogelijk aan te passen. • De feitelijke ingebruikname van Maasvlakte 2 door de binnenvaart is nu leidend. Daardoor zijn de maatregelen niet eerder nodig dan 1 januari 2014. • Verder is afgesproken dat de nieuwe snelheidsbeperkingen zullen worden gemeten over het water, in plaats van over de bodem. De bezwaren zijn, naar aanleiding van het akkoord, ingetrokken. • De ingangsdatum van het verkeersbesluit is najaar 2012 formeel aangepast aan de nieuwe ingangsdatum van de maatregel. • Het blijkt uit berekeningen dat de snelheidsbeperking op de Oude Maas kan vervallen. Daarom zijn een nieuwe wijziging van de overeenkomst luchtkwaliteit en het bestemmingsplan Maasvlakte 2 in voorbereiding.
4. In hoeverre voldoen de (te verwachten) resultaten aan de afgesproken (kwaliteits)criteria conform het toetsingskader?	Uit modelering (effectprognose 2011) blijkt dat het huidige maatregelenpakket voldoende effectief is om de knelpunten in luchtkwaliteit weg te nemen. • De Overeenkomst Luchtkwaliteit voorziet in een Effectprognose die eens per vijf jaar wordt gemaakt, te beginnen met 2010. • Over de jaren 2011 en 2012 worden extra Effectprognoses opgesteld teneinde te bezien of één of meerdere van de overeengekomen luchtkwaliteitsmaatregelen kunnen worden beperkt of worden ingetrokken. • Indien de effectprognoses over 2010, 2011 en 2012 een bestendig beeld laten zien ten aanzien van de emissies en achtergrondconcentraties, kan het mogelijk worden het overeengekomen maatregelenpakket aan te passen.
5. Zijn er als gevolg van het project aanpassingen nodig (geweest) in de afspraken op deelprojectniveau (UWO) en specifiek de hoogte van de rijksbijdrage?	Er zijn geen aanpassingen van de hoogte van de rijksbijdrage. Wel is er een aanpassing voor de inwerkingtredingsdatum van enkele maatregelen die worden afgestemd op de feitelijke ingebruikname van de Tweede Maasvlakte.

Snelheidsreductie binnenvaart	
6. Wat zijn, bij afwijkingen in planning, resultaat of begroting, de verklarende factoren hiervoor?	Er zijn twee wijzigingen doorgevoerd in het pakket. • De snelheid reducerende maatregelen blijken niet eerder nodig dan 1 januari 2014. De feitelijke ingebruikname van Maasvlakte 2 is leidend geworden. • Afgesproken is dat de nieuwe snelheidsbeperkingen zullen worden gemeten over het water, in plaats van over de bodem. De ingangsdatum van het verkeersbesluit is najaar 2012 formeel aangepast aan de nieuwe ingangsdatum van de maatregel.
7. Hoe ziet het vervolgtraject eruit (activiteiten, planning, risico's)?	Het vervolgtraject bestaat uit de volgende punten: • De Overeenkomst Luchtkwaliteit voorziet in een Effectprognose die eens per vijf jaar wordt gemaakt, te beginnen met 2010. • Over de jaren 2011 en 2012 worden extra Effectprognoses opgesteld teneinde te bezien of één of meerdere van de overeengekomen luchtkwaliteitsmaatregelen kunnen worden beperkt of worden ingetrokken. • Indien de effectprognoses over 2010, 2011 en 2012 een bestendig beeld laten zien ten aanzien van de emissies en achtergrondconcentraties, kan het mogelijk worden het overeengekomen maatregelenpakket aan te passen. • Berekeningen hebben aangetoond dat o.a. als gevolg van de voortschrijdende verbetering van de luchtkwaliteit, de snelheidsbeperking op de Oude Maas kan vervallen. De overeenkomst luchtkwaliteit en het bestemmingsplan Maasvlakte 2 moeten daarom opnieuw gewijzigd worden. Deze wijzigingen zijn in voorbereiding.

Milieuzone	
	Op basis van het onderzoek ‘Luchtonderzoek MV2, actualisatie 2007’ wordt verwacht dat de in het Bestemmingsplan Maasvlakte 2 mogelijk gemaakte ontwikkelingen op een aantal locaties zullen leiden tot een verslechtering van de luchtkwaliteit. In het Bestemmingsplan Maasvlakte 2 is daarom een aantal maatregelen op het gebied van luchtkwaliteit opgenomen. Om te verzekeren dat de maatregelen daadwerkelijk en tijdig worden genomen is de Overeenkomst luchtkwaliteit Maasvlakte 2.Eén van deze maatregelen uit de overeenkomst betreft het instellen van een milieuzone voor vrachtwagens**.**
1. Wat zijn de beoogde projectdoel(en) en (deel)resultaten?	Doel van de maatregel is het instellen van een milieuzone voor vrachtwagens waarbij enkel wagens worden toegelaten die voldoen aan bepaalde emissienormen.
2. Welke (kwaliteits)criteria bij de resultaten zijn afgesproken (toetsingskader UWO)?	In het toetsingskader UWO is vastgelegd dat het instellen van een milieuzone eraan moet bijdragen dat emissiewaarden van stikstofdioxide en zwevende deeltjes binnen de daarvoor geldende grenswaarden blijven.
3. Wat is de oorspronkelijke planning van het project? Hoe verloopt de voortgang van de activiteiten en (deel)resultaten in de tijd? Hebben eventuele vertragingen op projectniveau consequenties voor de planning op deelprojectniveau?	Oorspronkelijk was afgesproken dat de gemeente Rotterdam een verkeersbesluit zou nemen waardoor vanaf 1 januari 2013 alleen vrachtauto’s zouden worden toegelaten waarvan de dieselmotor voldoet aan Euronorm V en met ingang van 1 januari 2016 alleen vrachtauto's waarvan de dieselmotor voldoet aan Euronorm VI. In het addendum (20 oktober 2010) is bepaald dat de in artikel 5 van de OLMV2 overeengekomen verkeers-maatregel voor het wegverkeer ongewijzigd blijft, met dien verstande dat een vervangende maatregel kan worden genomen. Deze houdt in dat vanaf 1 januari 2014 op de rijbaan in westelijke richting van de N15, vanaf het Stenen Baakplein, direct ten noordwesten van de kruising met de Brielse Maasdam alleen vrachtauto’s zwaarder dan 3,5 ton met dieselmotor zijn toegelaten indien deze voldoen aan Euro VI, of indien de toelating daarvan in de Europese Unie blijkens het kenteken niet ouder is dan zeven jaar en dateert van vóór 2013. Het bestemmingsplan Maasvlakte 2 is gewijzigd in verband met deze vervangende maatregel. Ten aanzien van de milieuzone vrachtwagens heeft het College van de gemeente Rotterdam op 30 mei 2012 het definitieve verkeersbesluit genomen op grond waarvan **vanaf 1 januari 2014** alleen vrachtauto’s worden toegelaten die aan de **Euro VI**-emissienorm voldoen. Hierbij is voorzien in een overgangsbepaling voor vrachtauto’s die vóór 2013 op kenteken zijn gezet en niet ouder zijn dan zeven jaar.

Milieuzone	
4. In hoeverre voldoen de (te verwachten) resultaten aan de afgesproken (kwaliteits)criteria conform het toetsingskader?	De Overeenkomst Luchtkwaliteit voorziet in een Effectprognose die eens per vijf jaar wordt gemaakt, te beginnen met 2010. Over de jaren 2011 en 2012 worden extra Effectprognoses opgesteld teneinde te bezien of één of meerdere van de overeengekomen luchtkwaliteitsmaatregelen kunnen worden beperkt of worden ingetrokken. Uit de effectprognose over 2011 blijkt dat de knelpunten in de luchtkwaliteit, zoals die in 2008 bij het afsluiten van de Overeenkomst Luchtkwaliteit zijn vastgesteld en bij de effectprognose 2010 zijn bevestigd, zich ook naar huidig inzicht zullen voordoen. Op grond daarvan zijn maatregelen die de luchtkwaliteit verbeteren nog steeds vereist. Uit de effectprognose 2011 blijkt dat het huidige maatregelenpakket voldoende effectief is om de knelpunten weg te nemen.
5. Zijn er als gevolg van het project aanpassingen nodig (geweest) in de afspraken op deelprojectniveau (UWO) en specifiek de hoogte van de rijksbijdrage?	Nee. Het ten opzichte van de oorspronkelijke planning aangepaste verkeersbesluit heeft geen consequenties voor de gemaakte afspraken en/of hoogte van de rijksbijdrage.
6. Wat zijn, bij afwijkingen in planning, resultaat of begroting, de verklarende factoren hiervoor?	De aangepaste planning is een gevolg van een afspraken in het addendum op de oorspronkelijke overeenkomst.
7. Hoe ziet het vervolgtraject eruit (activiteiten, planning, risico's)?	Indien de effectprognoses over 2010, 2011 en 2012 een bestendig beeld laten zien ten aanzien van de emissies en achtergrondconcentraties, kan het mogelijk worden het overeengekomen maatregelenpakket aan te passen. Als die mogelijkheid zich volgend jaar aandient zal met de bij de Overeenkomst betrokken partijen in overleg getreden worden.

Schermen bij tunnelmonden	
	Op basis van het ‘Luchtonderzoek MV2, actualisatie 2007’ wordt verwacht dat de in het Bestemmingsplan Maasvlakte 2 mogelijk gemaakte ontwikkelingen op een aantal locaties zullen leiden tot een verslechtering van de luchtkwaliteit. In het Bestemmingsplan Maasvlakte 2 is daarom een aantal maatregelen op het gebied van luchtkwaliteit opgenomen. Om te verzekeren dat de maatregelen daadwerkelijk en tijdig worden genomen is de Overeenkomst luchtkwaliteit Maasvlakte 2 gesloten. Eén van deze maatregelen betreft het plaatsen van schermen bij tunnelmonden.
1. Wat zijn de beoogde projectdoel(en) en (deel)resultaten?	Doel van het project ‘schermen bij tunnelmonden’ betreft de plaatsing van schermen bij de Botlektunnel (A15), de Thomassentunnel (A15) en de Beneluxtunnel (A4). Met deze schermen wordt beoogd de verspreiding van de uitstoot van stikstofdioxide en zwevende deeltjes door het wegverkeer ter plaatse tegen te gaan. Deze maatregelen moeten van kracht zijn om bouwvergunningen te kunnen verlenen voor de vestiging van bedrijven op Maasvlakte 2.
2. Welke (kwaliteits)criteria bij de resultaten zijn afgesproken (toetsingskader UWO)?	In het toetsingskader UWO is vastgelegd dat het plaatsen van de schermen eraan moet bijdragen dat emissiewaarden van stikstofdioxide en zwevende deeltjes binnen de daarvoor geldende grenswaarden blijven.
3. Wat is de oorspronkelijke planning van het project? Hoe verloopt de voortgang van de activiteiten en (deel)resultaten in de tijd? Hebben eventuele vertragingen op projectniveau consequenties voor de planning op deelprojectniveau?	Uiterlijk 2020 dienen door de minister van IenM de schermen geplaatst te zijn of aangepast, overeenkomstig de overeenkomst. Het Havenbedrijf Rotterdam bekostigt de aanleg. Het Ministerie van IenM draagt de kosten voor de instandhouding. De schermen langs de A15 zijn onderdeel van het Tracébesluit A15 Maasvlakte – Vaanplein (1 maart 2010). De daadwerkelijke plaatsing van de schermen is opgenomen in het DBFM-contract dat eind 2010 aan het consortium A-Lanes is gegund. De werkzaamheden aan de A15 zijn medio 2011 gestart en zullen volgens planning eind 2015 zijn afgerond. De plaatsing van de schermen is onderdeel van het contract. Daarmee loopt dit deel van het project op schema (VGR11). De voorbereiding van de plaatsing van de schermen langs de A4 start na 2015 (VGR11). In de Overeenkomst is vastgelegd dat partijen aan de planologische inpassing daarvan zullen meewerken.
4. In hoeverre voldoen de (te verwachten) resultaten aan de afgesproken (kwaliteits)criteria conform het toetsingskader?	De effecten van de nog te plaatsen schermen zijn op dit moment nog niet vast te stellen. Conform de Overeenkomst Luchtkwaliteit wordt vanaf 2010 elke vijf jaar een Effectprognose gemaakt. In 2011 en 2012 zijn extra Effectprognoses opgesteld om te bezien of één of meerdere van de overeengekomen luchtkwaliteitsmaatregelen kunnen worden beperkt of worden ingetrokken. In de effectprognose 2011 is geconcludeerd dat de knelpunten in de luchtkwaliteit, zoals vastgesteld in 2008 bij het afsluiten van de Overeenkomst Luchtkwaliteit, nog steeds van kracht zijn. Dit betekent dat de afgesproken maatregelen om de luchtkwaliteit te verbeteren op grond daarvan nog steeds vereist zijn. Uit de effectprognose 2011 blijkt tevens dat het huidige maatregelenpakket voldoende effectief is om de vastgestelde knelpunten weg te nemen.

Schermen bij tunnelmonden	
5. Zijn er als gevolg van het project aanpassingen nodig (geweest) in de afspraken op deelprojectniveau (UWO) en specifiek de hoogte van de rijksbijdrage?	Tot op heden zijn er geen aanpassingen nodig geweest in de afspraken en de hoogte van de rijksbijdrage op deelprojectniveau.
6. Wat zijn, bij afwijkingen in planning, resultaat of begroting, de verklarende factoren hiervoor?	N.v.t.
7. Hoe ziet het vervolgtraject eruit (activiteiten, planning, risico's)?	De werkzaamheden aan de A15 (waaronder plaatsing schermen) zijn medio 2011 gestart en zullen eind 2015 zijn afgerond. De voorbereiding van de plaatsing van de schermen langs de Beneluxtunnel (A4) start na 2015. Door de betrokken partijen zal aan de planologische inpassing daarvan worden meegewerkt. Vooralsnog is er geen aanleiding om aan te nemen dat de maatregelen niet voor 2020 gerealiseerd zijn. In de Overeenkomst is vastgelegd dat wanneer onvoorzien één of meer van de maatregelen niet tijdig tot stand dreigen te komen of niet het beoogde gunstige effect hebben, partijen nader overleg zullen plegen over het tijdig treffen van alternatieve bronmaatregelen. Indien die bronmaatregelen niet beschikbaar zijn of wanneer daarover geen overeenstemming kan worden bereikt, zal de minister van IenM tijdig aanvullende schermen plaatsen of de aanwezige schermen aanpassen.

Berenschot

Projectenscan

Deelproject 750 ha natuur- en recreatie

Berenschot

Deelproject 750 ha natuur- en recreatie

Algemeen

Een van de pijlers van het Project Mainportontwikkeling Rotterdam is de aanleg van 750 hectare nieuw natuur en recreatiegebied in de regio Rijnmond. Deze groengebieden worden toegankelijk voor publiek. Met de aanleg van deze gebieden geeft de overheid een impuls aan de leefbaarheid in de regio en daarmee aan de invulling op de dubbeldoelstelling van PMR.

Projectorganisatie

In de UWO is vastgelegd dat het Rijk, de provincie Zuid-Holland, de gemeente Rotterdam en de stadsregio Rotterdam bijdragen aan de financiering van het deelproject 750 ha, waarbij het Rijk het grootste deel van de kosten op zich neemt. De provincie is zelf verantwoordelijk voor de uitvoering van het deelproject Het Buijtenland van Rhoon. De gemeente Rotterdam is verantwoordelijk voor de deelprojecten Vlinderstrik en Schiezone. De stadsregio Rotterdam zorgt voor de realisatie van de Groene Verbinding. De provincie draagt zorg voor financieel beheer van het projectbudget, opzet en onderhoud van de projectbeheersstructuur van het deelprogramma 750ha. Daarnaast is de provincie verantwoordelijk voor de risico's die voortvloeien uit de voorbereiding en uitvoering van het programma. De Provincie rapporteert aan de Minister van EZ over de uitvoering opdat de Projectminister (Minister van I&M) aan de Tweede Kamer kan rapporteren.

Projectbudget

Voor de realisatie van het deelproject 750 ha is (inclusief de aanleg van De Groene Verbinding) in totaal 206,1 miljoen euro beschikbaar (prijspeil 2012). Het Rijk draagt 162,1 miljoen euro bij, de provincie Zuid-Holland en de gemeente Rotterdam betalen elk 11 miljoen euro en de Stadsregio betaalt 21,9 miljoen euro.

Voor het uitvoeringsproject Buijtenland van Rhoon inclusief programmasturing van het deelproject als geheel is 138,6 miljoen euro beschikbaar (prijspeil 2012). Voor de uitvoeringsprojecten Vlinderstrik en Schiezone bedraagt dit 36,0 miljoen euro. Het uitvoeringsproject De Groene Verbinding, dat in zijn geheel wordt gefinancierd door het Rijk, is in totaal 31,4 miljoen euro beschikbaar.

De bijdrage van het Rijk aan het deelproject 750ha ligt vast voor de gehele periode. Het Ministerie van Economische Zaken stort namens zichzelf en het Ministerie van Infrastructuur en Milieu jaarlijks een bijdrage op de projectrekening PMR van het Nationaal Groenfonds. De Provincie Zuid Holland declareert de relevant uitgaven voor het project bij het Groenfonds. Indien bij de drie uitvoeringsprojecten sprake is van meerkosten worden deze betaald door de voor het deelproject verantwoordelijke partij.

Voortgang op basis van bestudeerde documenten

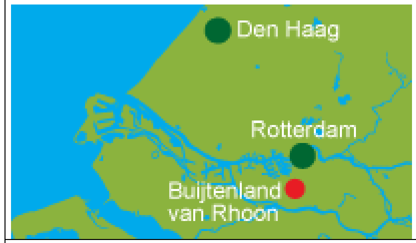
Alle projecten lopen op schema. Dat wil zeggen dat de oorspronkelijke planning van 2021 wordt gehaald. De UWO-criteria en het uitvoeringsprogramma worden bij de toetsing van de voortgangsrapportages door het Rijk als uitgangspunt genomen. Het Toetsingskader bevat de eisen waaraan het resultaat van de Uitvoering van de Programmaonderdelen moet voldoen. Tussentijds vindt geen inhoudelijke toetsing plaats. De voorlopige resultaten voldoen aan de in de UWO gestelde eisen.

De afspraken die in het kader van UWO over planvorming zijn gemaakt zijn haalbaar. De verwerving van gronden kan mogelijk een of twee jaar later plaatsvinden dan beoogd, maar past binnen de in het Uitvoeringsprogramma gemaakte afspraken. Restrisico's voor het Rijk zijn (vooralsnog) niet aanwezig.

Berenschot

Overzicht uitvoeringsprojecten – deelproject 750ha

Berenschot

Het Buijtenland van Rhoon (600ha natuur- en recreatiegebied op IJsselmonde)	
	Op het eiland IJsselmonde, ten zuiden van Rotterdam, wordt het traditionele polderlandschap herontwikkeld tot een natuur- en recreatiegebied met landelijke uitstraling: Het Buijtenland van Rhoon, voorheen bekend onder de naam 'Landschapspark Buytenland'. Het gebied wordt zo'n 600 hectare groot en is volgens de planning in 2021 gereed.
1. Wat zijn de beoogde projectdoel(en) en (deel)resultaten?	Doel van het project is de verbetering van de leefbaarheid in de regio. Het omvormen van het huidige landbouwgebied tot 600 hectare natuur- en recreatie biedt garantie tegen oprukkende bebouwing en verrommeling van het gebied.
2. Welke (kwaliteits)criteria bij de resultaten zijn afgesproken (toetsingskader UWO)?	In de toetsingskader van het UWO zijn de volgende kwaliteitscriteria vastgelegd: • Een openbaar toegankelijk gebied. • Een natuur- en recreatiegebied met een oppervlakte van circa 600 hectare. • Het gebied ten noorden van de Essendijk heeft de hoofdfunctie 'openlucht recreatie met natuurwaarden'. • Het gebied ten zuiden van de Essendijk Handboek heeft de hoofdfunctie 'hoogwaardige natuur natuurdoeltypen van het met recreatief medegebruik' Ministerie van LNV. • In het gebied zal ruimte blijven voor agrarische bedrijvigheid. In het gebied zullen de bestaande Nota Belvedère landschappelijke en cultuurhistorische elementen zoveel mogelijk worden behouden. In het afsprakenkader d.d. 18 oktober 2012 zijn de kaders van de kwaliteitscriteria herijkt en verduidelijkt: *Recreatiedoelen* • Totale gebied: openbaar toegankelijk natuur- en recreatiegebied (PKB) met een jaarlijkse opvangcapaciteit van 960.000 bezoeken (bestemmingsplan en bevestigd in de rijksbrief). Dit komt neer op een gemiddeld aantal bezoeken van 2.630 per dag. Op sommige dagen kan het uiteraard meer zijn, in het laagseizoen minder (bestemmingsplan). • Noordelijk deelgebied: veel variatie, grote aantrekkingskracht en opvangcapaciteit. • Vrijetijdsactiviteiten in de openluchtlucht met, daaraan ondergeschikt ruimte voor andere functie waaronder overdekte recreatie en/of sportieve activiteiten (PKB). Allure die past bij de grootstedelijke context (rijksbrief). • Zuidelijk deelgebied: recreatief medegebruik (PKB). *Natuurdoelen zijn als volgt geformuleerd* • Hoogwaardige natuur conform het handboek natuurdoeltypen (PKB). • Substantiële bijdrage leveren aan de Ecologische Hoofdstructuur (PKB). Dit betreft het Natura 2000 gebied Oude

Het Buijtenland van Rhoon (600ha natuur- en recreatiegebied op IJsselmonde)	
	Maas. ● Realiseren van een Zoet klei-oermoeras (Krekenland) en Akker van basenrijke gronden (natuurakkers) zoals beschreven in het handboek natuurdoeltypen (bestemmingsplan en bevestigd in rijksbrief). ● Om de natuurakkers in te passen in een natuurbedrijfssysteem mag geëxperimenteerd worden met een combinatie van biologische landbouw met doorlopende grote akkerranden en percelen waar het beheer niet gericht is op enige gewasopbrengst (toelichting rijksbrief). ● Om de betekenis van bovengenoemde kwaliteitseisen te verduidelijken, geeft onderstaand kader een korte kenschets van de genoemde natuurdoeltypen en een toelichting op de rijksbrief. *Landschappelijke en cultuurhistorische elementen* Bestaande landschappelijke en cultuurhistorische elementen moeten zoveel mogelijk behouden blijven (PKB Beslissing van Wezenlijk belang 19). Zo moet de dijkenstructuur intact blijven en behouden de polders hun openheid door de ontwikkeling van natuurakkers en het Krekenland (bestemmingsplan). Dit is door de gemeente uitgewerkt in het beeldkwaliteitsplan. Het bevat randvoorwaarden waarbinnen ruimtelijke ontwikkelingen plaats moeten vinden zodat nieuwe ontwikkelingen inderdaad het bestaande landschap versterken en aansluiten bij de identiteit van het gebied. Er zijn criteria opgesteld voor de bestaande elementen (dijken, wegen, de polders, monumentale boerderijen en de molenplaatsen) en voor nieuw te realiseren elementen (meubilair, woningen). *Agrarische activiteiten* In de PKB is opgenomen dat er bij de transformatie van Midden-IJsselmonde ruimte zal blijven voor agrarische activiteiten (PKB Beslissing van Wezenlijk belang 19). In de toelichting op BwB 19 staat hierover dat er activiteiten zijn toegestaan die door een (agrarisch) bedrijf (zouden kunnen) worden uitgevoerd die een bijdrage leveren aan de hoofdfunctie natuur of recreatie. In het bestemmingsplan is dit concreet gemaakt door middel van de bestemming natuurakkers en handhaving van de zorgboerderij Buytenhof. De rijksbrief benadrukt opnieuw dat er bij de realisatie gezocht moet worden naar optimale inzet van agrariërs met animo voor de transformatie. Ook in het toelichtende gesprek is benadrukt dat geprobeerd moet worden om agrariërs te betrekken bij het natuurbeheer. Hierbij kan gedacht worden aan stadslandbouw, waar in het visiedocument Heijkoop aandacht voor wordt gevraagd.
	In de notitie ondernemen in het Buijtenland (PZH, 2012) wordt verder ingegaan op de mogelijkheden van stadslandbouw in het Buijtenland. De afspraken moeten ieder geval zo gemaakt worden dat ook bij generatiewisselingen continuïteit en kwaliteit gewaarborgd zijn, zodat het gebied een blijvende functie van betekenis heeft voor de regio Rotterdam op het gebied van natuur en recreatie.
3. Wat is de oorspronkelijke planning van het project? Welke activiteiten zijn /worden uitgevoerd? Hoe verloopt de voortgang van	In de oorspronkelijke planning staat dat alle gronden voor het Buijtenland van Rhoon in 2015 (2015 (optimaal) en uiterlijk in 2018 (kritisch) zijn verworden. De planning is erop gericht dat in 2021 450 hectare is ingericht voor natuur en

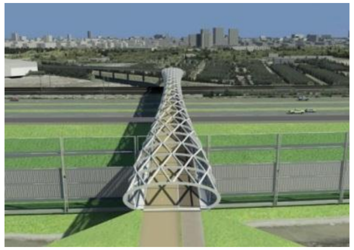
Het Buijtenland van Rhoon (600ha natuur- en recreatiegebied op IJsselmonde)	
de activiteiten en (deel)resultaten in de tijd? Hebben eventuele vertragingen op projectniveau consequenties voor de planning op deelprojectniveau?	150 hectare voor recreatief gebruik. De voorgang van het project is als volgt: • Het bestemmingsplan en het uitwerkingsplan voor het Buijtenland van Rhoon van gemeente Albrandswaard zijn door de uitspraken van de Raad van State op 27 juni 2012 en 18 juli 2012 onherroepelijk geworden. Hiermee is de fase van ruimtelijke planvorming afgerond. • Met het onherroepelijk worden van het bestemmingsplan ligt het uitwerkingsplan op koers. Dit betekent dat het project tijdig (voor 2021) kan worden gerealiseerd. • De voortgang heeft wel enkele vertraging opgelopen ten opzichte van de oorspronkelijke plannen. De minnelijke grondverwerving – verwerving op basis van vrijwilligheid – gebeurt in het gehele plangebied in principe op basis van volledige schadeloosstelling. Die verwerving verloopt minder hard dan gepland. Een grote meerderheid van grondeigenaren bleek namelijk niet bereid om, vooruitlopend op de uitspraak van de Raad van State, het gesprek aan te gaan. Het is hierdoor nodig de afspraak over de eind 2012 te realiseren taakstelling uit het Uitvoerings-programma PMR/750ha te herzien. • Verder heeft de Raad van State ruim twee jaar na vaststelling van het bestemmingsplan, uitspraak gedaan over de tegen het bestemmingsplan ingediende beroepen. Daardoor is er sprake van een aanzienlijke vertraging in de planvorming. Deze vertraging heeft ook consequenties voor de planuitwerking voor de inrichting en het beheer en de grondverwerving. Van de te verwerven hectares heeft de provincie per 30 juni 2012 circa 43 hectare in bezit. Daarmee loopt de verwerving achter op planning. • Op 12 oktober 2012 heeft het bestuurlijk overleg een Plan van aanpak vastgesteld, inclusief de opgave voor de ingestelde portefeuilles ondernemerschap, grondverwerving, recreatief programma, kwaliteitsslag krekenlanden, ontsluiting plangebied, aanbesteding beheer en communicatie. Voor elk van de portefeuilles zijn bestuurlijke trekkers aangesteld. In de verslagperiode zijn gesprekken gevoerd met eigenaren in het gebied over hun toekomst, waarbij gebruik is gemaakt van het daarvoor vrijgegeven Schetsontwerp voor inrichting, beheer en organisatie. Tevens is een start gemaakt met het geven van informatie over de mogelijkheden van privaat initiatief. In het kader van de grondverwerving is en wordt prioriteit gegeven aan de verwerving van gronden voor de Krekenlanden en de nieuwe ontsluitingsweg (fase 1).

Het Buijtenland van Rhoon (600ha natuur- en recreatiegebied op IJsselmonde)	
4. In hoeverre voldoen de (te verwachten) resultaten aan de afgesproken (kwaliteits)criteria conform het toetsingskader?	De verwachtingen voldoen tot dusver aan de kwaliteitscriteria. Zodra de fase van inrichting en beheer is afgerond kan worden vastgesteld in hoeverre daadwerkelijk in de uitvoering is voldaan aan de kwaliteitscriteria. Zoals bij punt 3 aangegeven zijn de kwaliteitscriteria in een afsprakenkader herijkt en verduidelijkt. Tijdens het bestuurlijke overleg ter voorbereiding op de stuurgroep van 8 maart jongstleden heeft mevrouw van Huffelen (wethouder gemeente Rotterdam) duidelijkheid over de kaders van het Buijtenland van Rhoon gevraagd. Het afsprakenkader d.d. 18 oktober 2012 geeft invulling aan dat verzoek (zie punt 3). Hierdoor hebben de uitvoeringspartijen meer duidelijkheid gekregen over invulling van de kwaliteitscriteria.
5. Zijn er als gevolg van het project aanpassingen nodig (geweest) in de afspraken op deelprojectniveau (UWO) en specifiek de hoogte van de rijksbijdrage?	In deze fase zijn er geen aanpassingen geweest in de afspraken op deelprojectniveau. De kwaliteitscriteria in de UWO zijn echter wel aangevuld en verduidelijkt middels een afsprakenkader (zie punt 3). De hoogte van de Rijksbijdrage is niet aangepast. De gemeente Albrandswaard, de provincie Zuid-Holland en de stadsregio Rotterdam onderzoeken of de hoofdtoegangspoort voor het autoverkeer en fietsers door het aan het Buijtenland van Rhoon grenzende ‘Binnenland’ kan worden gelegd. Om dit financieel mogelijk te maken is een scopewijziging nodig. In de eerste helft van 2013 wordt duidelijk of een scopewijziging voorbereid moet worden.
6. Wat zijn, bij afwijkingen in planning, resultaat of begroting, de verklarende factoren hiervoor?	Door de geringe grondpositie (zie hierboven) en het nog ontbrekende definitieve geïntegreerde Inrichtings- en beheerplan kan met de definitieve inrichting nog niet worden begonnen.

Het Buijtenland van Rhoon (600ha natuur- en recreatiegebied op IJsselmonde)	
7. Hoe ziet het vervolgtraject eruit (activiteiten, planning, risico's)?	Planning en activiteiten: in de periode tussen 2012-2015 werken beheerders en provincie verder aan het inrichting en beheerplan.[3] De activiteiten in deze periode richten zich op grondverwerving, aanbesteden van de inrichting, start uitvoering van werken en ten slotte de start van co-creatie. In de periode tussen 2015-2019 zijn in de optimale situatie alle gronden in eigendom van de provincie. Activiteiten richten zich op de uitvoering van werken, gebieds- en bezoekersmarketing, eerste opleveringen. Vervolgens gaat men in de periode van 2019-2021 door met uitvoering werken, oplevering, beheer, gebieds- en bezoekersmarketing. Vanaf 2021 en verder richten de activiteiten zich op beheer, gebieds- en bezoekersmarketing.[4] Risico's: De belangrijkste risico's voor het Buijtenland van Rhoon voor de realisatie van 2021: • Grondverwerving: De 'minnelijke' grondverwerving loopt minder hard dan aangenomen, met als risico dat de in de UWO en het Uitvoeringsprogramma vastgelegde afspraken over de planning, niet worden gehaald. Om de 'minnelijke' grondverwerving te versnellen wordt de grondverwerving geïntensiveerd. Met het onherroepelijke bestemmingsplan als basis, is ook het voorsorteren op onteigening van belang. Deze beheersmaatregel is primair gericht op het versnellen van het minnelijk proces. • Hogere grondverwervingsprijzen dan geraamd. In het financieel risicoprofiel wordt rekening gehouden met de situatie dat de prijs hoger zal komen te liggen dan geraamd. Een fluctuatie van de grondprijs heeft geen invloed op de met het Rijk in de UWO gemaakte afspraak om voor 2021 tot realisatie te komen.

[3] http://www.buijtenland.nl/content/realisatie

[4] http://www.buijtenland.nl/content/realisatie

Groene verbinding: wandel en fietsverbinding over infrastructuurbundel	
	De Groene Verbinding, een wandel- en fietsbrug over de A15 en het tracé van de Betuweroute, zorgt er straks voor dat bewoners uit Rotterdam-Zuid Het Buijtenland van Rhoon en de achterliggende groengebieden goed kunnen bereiken.
1. Wat zijn de beoogde projectdoel(en) en (deel)resultaten?	Het projectdoel van de Groene Verbinding is om de fysieke barrière van de infrastructuurbundel A15 en Betuwelijn op te heffen. Daarnaast wordt er voor de bewoners van de Albrandswaardse Vinex-wijk Portland en het Barendrechtse Carnisselande een betere fiets- en wandelverbinding met de stad Rotterdam tot stand gebracht. Over de snelweg A15 en de Betuwelijn komt een fiets- en voetgangersbrug van meer dan 100 meter lang. Het beoogde resultaat is een fiets- en wandelbrug, als groene verbinding van Rotterdam-Zuid met het Buijtenland van Rhoon en het toekomstige regiopark IJsselmonde. De groene verbinding maakt het Buijtenland van Rhoon en de achterliggende groengebieden bereikbaar voor wandelaars en fietsers uit Rotterdam.
2. Welke (kwaliteits)criteria bij de resultaten zijn afgesproken (toetsingskader UWO)?	In de toetsingskader van het UWO zijn de volgende kwaliteitscriteria vastgelegd: ● Er worden een of meerdere groene verbindingen gerealiseerd over de de infrastructuurbundel ● Er zal een onderzoek worden gedaan naar de koppeling met andere initiatieven.
3. Wat is de oorspronkelijke planning van het project? Hoe verloopt de voortgang van de activiteiten en (deel)resultaten in de tijd? Hebben eventuele vertragingen op projectniveau consequenties voor de planning op deelprojectniveau?	De oorspronkelijke planning is gericht op ingebruikname van de Groene Verbinding in 2012 (optimaal) en in 2020 (kritisch). Na vaststelling van het Definitief Ontwerp is met de omwonenden een communicatietraject gestart. De Groene Verbinding is in februari 2012 aanbesteed. De uitvoeringswerkzaamheden zijn sinds mei 2012 in volle gang. De voorbereidingen voor het communicatiemoment rond het inhijsen van de Groene staat in augustus 2013 gepland. De Groene Verbinding kan volgens de iets bijgestelde planning, in het voorjaar van 2014, worden opgeleverd.
4. In hoeverre voldoen de (te verwachten) resultaten aan de afgesproken (kwaliteits)criteria conform het toetsingskader?	De resultaten voldoen tot dusverre aan de gestelde kwaliteitseisen.

Groene verbinding: wandel en fietsverbinding over infrastructuurbundel	
5. Zijn er als gevolg van het project aanpassingen nodig (geweest) in de afspraken op deelprojectniveau (UWO) en specifiek de hoogte van de rijksbijdrage?	In deze fase is nog geen sprake van aanpassingen in de afspraken op deelprojectniveau. Ook de hoogte van de Rijksbijdrage is niet aangepast. Het project wordt volgens planning in mei 2014 opgeleverd. Dit is twee jaar later dan in de vijfjaarlijkse rapportage was afgesproken. De opleverdatum valt echter wel ruimschoots binnen de afspraken van de bestuursovereenkomst PMR. De kans op vertraging is nihil, de einddatum van mei 2014 is vastgelegd met de aannemer en daarvoor is tevens boeteclausule opgenomen. Tot op heden zijn er geen scopewijzigingen geweest in plannen. Mogelijk is er in de toekomst nog sprake van een kleine scopewijziging, wanneer het Buijtenland van Rhoon wordt vergroot met het gebied dat in de toekomst mogelijk gebruikt gaat worden als klimaatbuffer. Deze gronden zijn echter tegen een relatief hoge prijs aangekocht door de gemeente Albrandswaard en aanvankelijk bedoeld voor onder meer sportvelden. Daarnaast onderzoeken Gemeente Albrandswaard, provincie Zuid-Holland en de stadsregio Rotterdam of de hoofdtoegangspoort in de polder ‘Binnenland’ kan worden gelegd. Om dit financieel mogelijk te maken is een scopewijziging nodig. In de eerste helft van 2013 wordt duidelijk of een scopewijziging voorbereid moet worden.
6. Wat zijn, bij afwijkingen in planning, resultaat of begroting, de verklarende factoren hiervoor?	Er zijn geen afwijkingen in planning en begroting geconstateerd.
7. Hoe ziet het vervolgtraject eruit (activiteiten, planning, risico’s)?	Volgens de huidige planning wordt in het voorjaar van 2014 de Groene Verbinding opgeleverd. Er worden in deze fase geen risico’s voorzien die met het oog op 2021 de planning in gevaar brengen.

Vlinderstrik (100ha natuur- en recreatiegebied)	
	Ten noorden van Rotterdam ligt een gebied genaamd de Vlinderstrik (genoemd naar de vorm). In het gebied dat bestaat uit de Berkelse Zuidpolder en het Rotterdamse Schiebroekse Polder wordt een natuur- en recreatiegebied van 100 hectare ontwikkeld. Hiermee blijft het gebied als groene buffer tussen Lansingerland en Rotterdam behouden als groene buffer.
1. Wat zijn de beoogde projectdoel(en) en (deel)resultaten?	Het projectdoel van de Vlinderstrik is de aanleg 100 ha natuur- en recreatiegebied die als groene buffer dient voor de gemeenten Lansingerland en Rotterdam. De ontwikkelingen in de Vlinderstrik (en de Schiezone) maken van de noordrand van Rotterdam een hoogwaardige groene buffer, die vanuit Midden-Delfland via de Ackerdijkse Plassen doorloopt tot aan de Rottemeren.
2. Welke (kwaliteits)criteria bij de resultaten zijn afgesproken (toetsingskader UWO)?	In de UWO toetsingskader zijn de volgende kwaliteitscriteria vastgelegd: • Een openbaar toegankelijk gebied. • Een gebied met en oppervlakte van circa 100 ha natuur en recreatiegebied. • Het gebied zal worden ingericht als recreatief uitloopgebied. • Het gebied zal worden ingericht als recreatieve verbinding tussen het stedelijk gebied van Rotterdam en de Groenblauweslinger. • In het gebied zal het karakter van landgoederenzone worden versterkt. • Het gebied zal worden ingericht als recreatief uitloopgebied. • Het gebied zal worden ingericht als ecologische verbindingszone tussen het Rottemerengebied en de Groenblauweslinger. • In het gebied zullen de infrastructurele barrières worden ingepast.

Vlinderstrik (100ha natuur- en recreatiegebied)	
3. Wat is de oorspronkelijke planning van het project? Hoe verloopt de voortgang van de activiteiten en (deel)resultaten in de tijd? Hebben eventuele vertragingen op projectniveau consequenties voor de planning op deelprojectniveau	In de oorspronkelijke planning staat dat alle gronden voor de Vlinderstrik in 2015 (2015 (optimaal) en uiterlijk in 2018 (kritisch) zijn verworden. In de ruimtelijke procedures rond deze regionale planvorming zijn de colleges van B&W en de gemeenteraden van Lansingerland en Rotterdam samen opgetrokken. In 2008 hebben ze het gezamenlijke Masterplan Vlinderstrik vastgesteld. Het bestemmingsplan voor de Vlinderstrik is in 2011 door zowel Rotterdam als Lansingerland vastgesteld. Hierop zijn een aantal zienswijzen ingediend. De Raad van State heeft op 31 mei 2012 de beroepen tegen de bestemmingsplannen Vlinderstrik behandeld. Ondertussen is gewerkt aan de voorbereidingen voor het Polderpad, waarvan het eerste gedeelte in de Vlinderstrik wordt aangelegd. Daarnaast zijn de voorbereidingen getroffen om in 2013, samen met bewoners en betrokken organisaties, een inrichtingsplan (IP) voor de Vlinderstrik te maken. In een IP worden de concrete ingrepen in het gebied vastgelegd. De gemeente Rotterdam bezit al een groot aantal hectares, dat samen zo'n 70% van het PKB -zoekgebied beslaat. Onderzocht wordt hoe 40 hectare daarvan op korte termijn kan worden ingericht en opengesteld. Met een aantal eigenaren moet nog overeenstemming worden gevonden over de grondverwerving. De gemeenteraden hebben de wens uitgesproken om lokale agrariërs te betrekken bij het beheer. Belangrijk hierbij is dat de gemeenten handelen in lijn met de Europese aanbestedingsregels. Door het project aan te merken als een Dienst van Algemeen Economisch Belang kan deze wens gerealiseerd worden. Naar verwachting wordt de beheerder nog voor het einde van 2012 geselecteerd.
4. In hoeverre voldoen de (te verwachten) resultaten aan de afgesproken (kwaliteits)criteria conform het toetsingskader?	De resultaten voldoen tot dusverre aan de gestelde kwaliteitseisen.

Vlinderstrik (100ha natuur- en recreatiegebied)	
5. Zijn er als gevolg van het project aanpassingen nodig (geweest) in de afspraken op deelprojectniveau (UWO) en specifiek de hoogte van de rijksbijdrage?	In deze fase is nog geen sprake van aanpassingen in de afspraken op deelprojectniveau. Ook de hoogte van de Rijksbijdrage is niet aangepast. In aanvulling op de PMR-doelstelling besloot de Stuurgroep Vlinderstrik om 40 hectare extra in de Vlinderstrik in te richten. De Vlinderstrik wordt dus in totaal circa 140 ha groot. De verwerving en inrichting van 100 hectare van de Vlinderstrik zijn financieel geregeld in de grondexploitatie voor de Noordrandprojecten PMR die in december 2009 is vastgesteld. Voor de financiering van de aanvullende opgave van 40 hectare (welke buiten de PMR-opgave valt), heeft de provincie een schriftelijke toezegging gedaan aan de gemeente Rotterdam. Met deze toezegging is ook dit deel van Vlinderstrik haalbaar. Verder is er een mogelijke scopewijziging/uitbreiding van natuur en recreatie in de Schiezone: op dit moment loopt een haalbaarheidsonderzoek naar de (her-)ontwikkelingsmogelijkheden voor van de landgoederen De Tempel en Nieuw Rodenrijs (gemeentelijk eigendom). Onderzocht wordt in hoeverre de landgoederen in de nabije toekomst kunnen worden opengesteld voor publiek en daarmee een aantrekkelijk bezoekmotief voor de gehele Schiezone kunnen vormen. Ook de financiële consequenties worden hiermee in beeld gebracht.
6. Wat zijn, bij afwijkingen in planning, resultaat of begroting, de verklarende factoren hiervoor?	Er zijn geen afwijkingen in planning en begroting geconstateerd.

Vlinderstrik (100ha natuur- en recreatiegebied)	
7. Hoe ziet het vervolgtraject eruit (activiteiten, planning, risico's)?	Grootste risico: verwerving Om de PMR-opgave conform de UWO te realiseren, dienen particuliere gronden te worden aangekocht. Hoewel waar mogelijk wordt aangekocht op minnelijke basis, kan met het nieuwe bestemmingsplan ook tot onteigening worden overgegaan. Het volgen van deze procedure heeft planningstechnische en mogelijk ook financiële consequenties. De verwerving van deze gronden zal bij onteigening één tot twee jaar later kunnen plaatsvinden, maar past binnen de met de UWO en het Uitvoeringsprogramma gemaakte afspraken. Er zijn vier mogelijkheden om met een risico om te gaan: vermijden, reduceren, overdragen en accepteren. Per risico is benoemd hoe binnen het project wordt omgegaan met het desbetreffende risico. Bezwaren en tegenwerking van omgeving: Tijdens het ontwerpproces kan tegenwerking uit de omgeving vertraging veroorzaken. Draagvlak wordt gecreëerd door middel van uitgebreide communicatie via brieven, de website www.vanrottetotschie.nl en informatieavonden. Daarnaast voert de projectmanager persoonlijke gesprekken met betrokkenen in het gebied. Beroepen tegen de noodreparatie naar aanleiding van tussenuitspraak Raad van State: Het bestemmingsplan opent de weg om met de aanleg van het natuurgebied te starten. De gemeenteraad heeft echter wel de opdracht van de Raad van State gekregen enkele onderdelen van het bestemmingsplan voor 17 april 2013 opnieuw vast te stellen. De uitspraak betreft dan ook een zogenoemde tussenuitspraak. Tegen de noodreparaties die worden voorgedragen kan beroep worden ingediend door derden. Dit proces zal geaccepteerd moeten worden. Impact planontwikkeling A13-A16: De planontwikkeling A13-A16 is van invloed op de ontwikkeling van de Vlinderstrik. Mogelijk verandert hierdoor gedwongen de scope van het project deels (reserveringszone A13-A16). Het projectteam probeert het risico's zoveel mogelijk te reduceren door regelmatige afstemming over de keuzes die worden gemaakt binnen het project A13-A16. DAEB-procedure: De DAEB-procedure is nieuw voor de gemeente Rotterdam, dit is een risico omdat van te voren niet precies kan worden ingeschat wat de hobbels zijn die moeten worden genomen. Het risico wordt zoveel mogelijk beheerst door de DAEB-procedure zorgvuldig te doorlopen met behulp van juridische ondersteuning en aan te sluiten bij de laatste ontwikkelingen op het gebied van Europese regelgeving.

Schiezone (50ha natuur- en recreatiegebied)	
	De Schiezone ligt ten noorden van Rotterdam, tussen Rotterdam-Overschie en Midden-Delfland. Hier wordt 50 hectare natuur- en recreatiegebied aangelegd, op de overgang van het open Midden-Delfland en de stedelijke bebouwing van de Rotterdamse agglomeratie. De Schiezone verbindt de natuurgebieden in Midden-Delfland (onder andere de Ackerdijkse Plassen) met de Rottemeren.
1. Wat zijn de beoogde projectdoel(en) en (deel)resultaten?	Doel van de afspraak is het creëren van 50 ha natuur- en recreatiegebied in de landgoederenzone langs de Schie in de Rotterdamse deelgemeente Overschie. De groene ontwikkeling van deze zone moet voorkomen dat het gebied dichtslibt met bebouwing. Zo blijven de huidige kwaliteiten van het landgoederengebied behouden, wordt het areaal aan natuurgebied vergroot en wordt het gebied toegankelijk voor recreatie.
2. Welke (kwaliteits)criteria bij de resultaten zijn afgesproken (toetsingskader UWO)?	In de UWO zijn de volgende kwaliteitscriteria vastgelegd: • Een openbaar toegankelijk gebied. • Een gebied met en oppervlakte van circa 50 ha natuur en recreatiegebied. • Het gebied zal worden ingericht als recreatief uitloopgebied. • Het gebied zal worden ingericht als recreatieve verbinding tussen het stedelijk gebied van Rotterdam en de Groenblauweslinger. • In het gebied zal het karakter van landgoederenzone worden versterkt. • Het gebied zal worden ingericht als recreatief uitloopgebied. • Het gebied zal worden ingericht als ecologische verbindingszone tussen het Rottemerengebied en de Groenblauweslinger. • In het gebied zullen de infrastructurele barrières worden ingepast.

Schiezone (50ha natuur- en recreatiegebied)	
3. Wat is de oorspronkelijke planning van het project?	De uitvoering van het project Schiezone verloopt in grote lijnen volgens de projectplanning. Het bestemmingsplan Schiezone is begin 2010 vastgesteld door de gemeenteraad van Rotterdam. Met de uitspraak van de Raad van State in september 2011 werd de natuurbestemming van de Schiezone onherroepelijk. De vaststelling van het inrichtings-beheersplan vond iets later plaats dan gepland. De feitelijke inrichting loopt op schema. Een deel van de Schiezone is in 2012 opengesteld voor het publiek. De verwerving en de inrichting van het gebied zijn financieel geregeld in de grondexploitatie voor de Noordrand-projecten PMR (Schiezone en Vlinderstrik) die in december 2009 is vastgesteld. Voor de realisatie is daarnaast in 2006 een bijdrage uit een particulier fonds verkregen (Louisa van der Velden-Stichting). Het grootste deel van de gronden is, via erfpacht, overgedragen aan Vereniging Natuurmonumenten voor inrichting en beheer. Er loopt momenteel nog één grondverwervingsprocedure (10 hectare) Op 31 mei 2012 was de officiële opening van een deel van de Schiezone. Naar verwachting zal de uitvoering in 2017 worden afgerond.
4. In hoeverre voldoen de (te verwachten) resultaten aan de afgesproken (kwaliteits)criteria conform het toetsingskader?	De resultaten voldoen tot dusverre aan de gestelde kwaliteitseisen.
5. Zijn er als gevolg van het project aanpassingen nodig (geweest) in de afspraken op deelprojectniveau (UWO) en specifiek de hoogte van de rijksbijdrage?	Er zijn als gevolg van het project geen aanpassingen nodig (geweest) in de afspraken op deelprojectniveau of in de hoogte van de Rijksbijdrage. Mogelijke scopewijziging/ uitbreiding van natuur en recreatie in de Schiezone: op dit moment loopt een haalbaarheidsonderzoek naar de (her-)ontwikkelingsmogelijkheden van de landgoederen De Tempel en Nieuw Rodenrijs (gemeentelijk eigendom). Onderzocht wordt in hoeverre de landgoederen in de nabije toekomst kunnen worden opengesteld voor publiek en daarmee een aantrekkelijk bezoekmotief voor de gehele Schiezone kunnen vormen. Ook de financiële consequenties worden hiermee in beeld gebracht.
6. Wat zijn, bij afwijkingen in planning, resultaat of begroting, de verklarende factoren hiervoor?	Er zijn geen afwijkingen in planning en begroting geconstateerd.
7. Hoe ziet het vervolgtraject eruit (activiteiten, planning, risico's)?	De grondverwervingen binnen het gebied zijn nagenoeg afgerond en passen binnen de financiële kaders van de grondexploitatie. Er bestaat een gering risico dat eigenaren zich op het laatste moment terugtrekken of hun eisen aanpassen. Hoewel inmiddels 7 (peildatum 2013) van de laatste 10 ha is verworven moet voor de laatste 3 ha nog overeenstemming met de eigenaar worden bereikt. Ook hier wordt getracht om op minnelijke wijze tot overeenstemming te komen. Onteigening behoort hierbij ook tot de mogelijkheden. Hoewel een risico blijft dit in financiële zin beperkt. Ook de planning komt hiermee niet in gevaar.

Berenschot

Projectenscan

Deelproject Bestaand Rotterdams Gebied

Berenschot

Deelproject Bestaand Rotterdams Gebied (BRG)

Algemeen

Het deelproject Bestaand Rotterdams Gebied richt zich op het havengebied Rotterdam en de invloed van dit gebied op de directe omgeving. Met de uit te voeren maatregelen en projecten worden de volgende effecten beoogd:

- Oplossen van het ruimtetekort in de Rotterdamse haven door intensivering en optimalisering van het ruimtegebruik. Uitgangspunt daarbij is dat in de toekomst in de bestaande haven 200 hectare extra ruimte beschikbaar komt voor economische activiteiten en eventueel voor stedelijke functies op de randen van de stad en de haven.
- Verbeteren van de milieukwaliteit in de regio Rotterdam. In het bijzonder gaat het hier om vermindering van de geluidswaarden bij door verkeers- en industrielawaai belaste woningen.
- Impuls geven aan het regionale aanbod en de regionale kwaliteit van natuur- en recreatie-gebied.
- Verbeteren van de regionale ruimtelijke kwaliteit, bijvoorbeeld door middel van een gebiedsgerichte verbetering van de kwaliteit van de leefomgeving in het Rijnmondgebied.

De effecten van de projecten worden periodiek gevolgd en beoordeeld door het samenwerkings-verband ROM-Rijnmond.

Projectorganisatie

In de UWO is vastgelegd dat het Rijk, de provincie Zuid-Holland, de gemeente Rotterdam en de stadsregio Rotterdam bijdragen aan de financiering van het deelproject BRG, waarbij het Rijk en de gemeente Rotterdam het grootste deel van de kosten op zich nemen.

De gemeente Rotterdam is verantwoordelijk voor de uitvoering van het deelproject als geheel, waarbij zij onderdelen kan delegeren naar andere instanties, zoals (deel)gemeenten, de provincie of het Havenbedrijf. De intensiveringsprojecten worden door het Havenbedrijf uitgevoerd en gefinancierd.

Binnen de gemeente Rotterdam is een projectorganisatie opgezet ter coördinatie van het deelproject.

Projectbudget

Het projectbudget voor het deelproject Bestaand Rotterdams Gebied bedraagt in totaal 95,6 miljoen euro (prijspeil 2012). Het Rijk draagt 38 miljoen euro bij aan het deelproject, de provincie en de stadsregio investeren beiden 9,6 miljoen euro. De Gemeente Rotterdam investeert 38,4 miljoen.

Het budget voor de intensiveringsprojecten binnen het deelproject is onbekend. Deze projecten worden gefinancierd door het Havenbedrijf Rotterdam.

Berenschot

Overzicht uitvoeringsprojecten – deelproject BRG

Gebiedsgerichte benadering	
	In aan aantal gebieden in de regio Rijnmond is sprake van een combinatie van knelpunten in de kwaliteit van de leefomgeving, die om een oplossing vragen. Gezien de diversiteit kunnen deze knelpunten niet via generiek beleid worden opgelost en wordt een aanpak op maat ingezet via de gebiedsgerichte benadering. Per deelgebied is een samenhangend pakket aan maatregelen geformuleerd op het terrein van natuur, recreatie en/of ruimtelijke inrichting.
1. Wat zijn de beoogde projectdoel(en) en (deel)resultaten?	Doel van het project gebiedsgerichte benadering is het verbeteren van de leefbaarheid van gebieden die zich binnen de invloedsfeer van de haven bevinden. Er is per deelgebied een samenhangend pakket aan maatregelen en uitvoeringsprojecten geformuleerd. Deze projecten moeten een impuls geven aan de in de UWO geformuleerde BRG-rijksdoelen: ‘aanbod en kwaliteit van natuur- en recreatiegebied’ en ‘ruimtelijke kwaliteit van de regio Rotterdam.’
2. Welke (kwaliteits)criteria bij de resultaten zijn afgesproken (toetsingskader UWO)?	In de bijlage van de uitwerkingsovereenkomst zijn 17 uitvoeringsprojecten geformuleerd. Deze projecten geven allen een impuls aan de rijksdoelen ‘aanbod en kwaliteit van natuur en recreatiegebied’ en ‘ruimtelijke kwaliteit van de regio Rotterdam’. Uit de basisrapportage blijkt dat de gemeente Rotterdam wijzigingen kan aanbrengen in de projecten met dien verstande, dat de wijziging niet leidt tot substantiële vertraging of een daling van de bijdrage aan de doelstelling.
3. Wat is de oorspronkelijke planning van het project? Hebben eventuele vertragingen op projectniveau consequenties voor de planning op deelprojectniveau?	De oorspronkelijke planning voor het gehele project loopt van 2006 tot 2020. Er zijn geen vertragingen opgetreden die leiden tot afwijking van de tijdsplanning of vertraging op deelprojectniveau. De voortgang van het project is als volgt: • In 2013 waren acht uit de UWO geformuleerde projecten gereed. • Twee verkeerden in de fase van planvorming, twee in de fase van uitvoering. • Daarnaast zijn vier UWO-projecten geannuleerd en is van een UWO-project de status onbekend. • Er zijn elf extra projecten afgerond die niet in de UWO vermeld stonden. • Eén niet in de UWO genoemd project verkeert in de planfase. • Vijf niet in de UWO genoemde projecten verkeren in de uitvoeringsfase. Hiermee is circa 2/3 van de projecten afgrond. Door de wijzigingsbevoegdheid van de gemeente Rotterdam blijft enige dynamiek in het deelproject als geheel mogelijk.
4. In hoeverre voldoen de (te verwachten) resultaten aan de afgesproken (kwaliteits)criteria conform het toetsingskader?	Tot dusver zijn alleen de projecten in Hoek van Holland en Westvoorne (in totaal vier) door DCMR gemonitord op effecten. Hierbij bleken zij allen de beoogde impuls te geven aan het geformuleerde rijksdoel. DCMR zal de monitoring van de resterende projecten op zich nemen.

Gebiedsgerichte benadering	
5. Zijn er als gevolg van het project aanpassingen nodig (geweest) in de afspraken op deelprojectniveau (UWO) en specifiek de hoogte van de rijksbijdrage?	Er zijn als gevolg van het project geen aanpassingen nodig (geweest) in de afspraken op deelprojectniveau. Wel zijn er in binnen uitvoeringsprojecten wijzigingen aangebracht in het budget. Dit heeft geen invloed op de hoogte van de rijksbijdrage.
6. Wat zijn, bij afwijkingen in planning, resultaat of begroting, de verklarende factoren hiervoor?	Er is geen afwijking op begroting, planning of resultaat op deelprojectniveau geconstateerd. Wel zijn er wijzigingen opgetreden in de in de UWO genoemde projecten. Daarnaast zijn er projecten bijgekomen die bijdragen aan de beoogde doelstellingen.
7. Hoe ziet het vervolgtraject eruit (activiteiten, planning, risico's)?	Elf projecten (waarvan vijf oorspronkelijk in de UWO geformuleerd) zijn nog niet afgerond. Volgens planning worden alle lopende projecten voor 2020 afgerond, waardoor het rijksrisico op dit punt beperkt is. Nog niet alle afgeronde projecten zijn gemonitord op effecten. DCMR zal deze monitoring op zich nemen.

Geluidsschermen	
	De ambitie van het BRG-project ‘Geluidsschermen’ is het verminderen van de geluidsbelasting door langs de rijksweg A20 en de spoorlijn Rotterdam-Gouda drie geluidsschermen te plaatsen. Hierdoor verbetert de leefbaarheid in de wijken langs de A20 en de spoorlijn. Er zijn in 2009 twee geluidschermen opgeleverd en het laatste geluidsscherm langs de A20 wordt naar verwachting medio 2014 opgeleverd.
1. Wat zijn de beoogde projectdoel(en) en (deel)resultaten?	Doel van het project geluidsschermen is het verbeteren van milieukwaliteit door de plaatsing van geluidsschermen wordt het aantal woningen met een geluidsbelasting hoger dan de wettelijk toegestane waarden drastisch teruggebracht. Er dienen in totaal drie geluidsschermen te worden gerealiseerd: • Een geluidsscherm langs de spoorlijn Rotterdam-Gouda ter hoogte van het Kleiwegkwartier. • Een geluidsscherm langs de A20 parallel aan de Gordelweg. • Een geluidsscherm langs de A20 ter hoogte van Westwijk in Vlaardingen.
2. Welke (kwaliteits)criteria bij de resultaten zijn afgesproken (toetsingskader UWO)?	De beoogde vermindering is gesteld op een reductie van minimaal 50% van het aantal woningen dat is blootgesteld aan een geluidsbelasting hoger dan de wettelijk toegestane waarden (effectrapportage BRG 2011).
3. Wat is de oorspronkelijke planning van het project? Hoe verloopt de voortgang van de activiteiten en (deel)resultaten in de tijd? Hebben eventuele vertragingen op projectniveau consequenties voor de planning op deelprojectniveau?	De oorspronkelijke planning voor de realisatie van de geluidsschermen was voorzien voor de periode 2006-2011. De planning voor het deelproject BRG als geheel loopt tot 2021. De voortgang van het project is als volgt: • In september 2008 is begonnen met de bouw van het geluidsscherm langs de A20 ten hoogte van Westwijk (Vlaardingen). Dit geluidsscherm is opgeleverd in 2009. • Ook het geluidsscherm langs het spoor Rotterdam-Gouda is in 2009 opgeleverd. • In november 2011 is het uitvoeringsbesluit over de schermen langs de A20 parallel aan de Gordelweg genomen. De aanbesteding heeft medio 2012 plaatsgevonden en het geluidsscherm wordt naar verwachting medio 2014 opgeleverd. Daarmee loopt het project vertraging op ten opzichte van de eigen projectplanning. De opgelopen vertraging heeft geen consequenties voor de planning op BRG-deelprojectniveau.

Geluidsschermen	
4. In hoeverre voldoen de (te verwachten) resultaten aan de afgesproken (kwaliteits)criteria conform het toetsingskader?	De (te verwachten) resultaten van de twee opgeleverde geluidsschermen voldoen aan het toetsingskader. • Uit modelleringen blijkt dat, na de constructie van de geluidsschermen in de Vlaardingse Westwijk het aantal geluidsbelaste woningen in de hoogste geluidsklasse voor verkeerslawaai met 67% is gedaald. • In het Rotterdamse Kleiwegkwartier is het aantal woningen in de hoogste geluidsklasse voor spoorweglawaai met bijna 90% gedaald. Het rijksdoel 'verbeteren van de milieukwaliteit, in het bijzonder geluid', is daarmee behaald.
5. Zijn er als gevolg van het project aanpassingen nodig (geweest) in de afspraken op deelprojectniveau (UWO) en specifiek de hoogte van de rijksbijdrage?	Er zijn als gevolg van het project geen aanpassingen nodig (geweest) in de afspraken op deelprojectniveau of in de hoogte van de Rijksbijdrage. Het project is duurder uitgevallen dan gepland, maar dit heeft geen gevolgen voor het Rijk: • De totale projectkosten van het geluidsscherm A20 Gordelweg worden gefinancierd door RWS, uit middelen voor het Innovatieprogramma Geluid en ontvangt geen bijdrage uit BRG. • Onvoorziene aanpassingen aan het ontwerp van het geluidsscherm in de Vlaardingse Westwijk hebben geleid tot substantiële meerkosten. De meerkosten hebben niet geleid tot extra financiering vanuit BRG. • Het geluidsscherm aan het spoor Rotterdam-Gouda van in totaal € 4.5 miljoen euro wordt bekostigd door Overige Financiering (Saneringsgelden VROM) en niet vanuit de rijksbijdrage voor BRG.
6. Wat zijn, bij afwijkingen in planning, resultaat of begroting, de verklarende factoren hiervoor?	Er is in twee gevallen afgeweken van de oorspronkelijke planning. • Het ontwerp voor het geluidsscherm in de Vlaardingse Westwijk is aangepast, omdat tijdens de voorbereiding van de werkzaamheden onvoorzien kabels en leidingen in en nabij het tracé van het geluidsscherm bleken te liggen. Als gevolg hiervan is het project vertraagd en duurder geworden. • De vertraging in de realisatie van het geluidsscherm aan de Gordelweg heeft twee oorzaken. Allereerst stond de vormgeving van geluidsschermen in het kader van doelmatigheid ter discussie. Daarnaast was er sprake van een capaciteitsgebrek bij Rijkswaterstaat waardoor de planning opgeschoven is.
7. Hoe ziet het vervolgtraject eruit (activiteiten, planning, risico's)?	De aanbesteding voor de aanleg van het laatste geluidsscherm aan de Gordelweg is voltooid. De verwachting is dat het scherm in 2014 wordt opgeleverd. Hiermee wordt het project ruim binnen de periode en kaders van de PKB opgeleverd.

Geluidsreductie Calandspoorbrug	
	De Calandbrug veroorzaakt in de omgeving van Rozenburg aanzienlijke geluidsoverlast, met name ten gevolge van het spoor. De projectactiviteit richt zich op de aanpak van de geluidsproblematiek door diverse geluidswerende maatregelen. Naar verwachting resulteert deze aanpak in een reductie van de geluidsbelasting in Rozenburg met circa 6 dB(A). Het project Betuweroute (KeyRail/V&W) bekostigt dit project. BRG draagt hieraan niet financieel bij. De Projectorganisatie Betuweroute is opdrachtgever en directievoerder voor RWS en KeyRail.
1. Wat zijn de beoogde projectdoel(en) en (deel)resultaten?	Doel van het project Geluidsreductie Calandbrug is bij te dragen aan verbetering van de milieukwaliteit, in het bijzonder geluid, te verbeteren, door middel van een aantal geluidwerende maatregelen.
2. Welke (kwaliteits)criteria bij de resultaten zijn afgesproken (toetsingskader UWO)?	De volgende kwaliteitscriteria zijn afgesproken: • Het Rijksdoel is in de uitwerkingsovereenkomst geconcretiseerd naar de PKB-doelstelling: vermindering van de brugtoeslag met 6 dB. • In een convenant uit 2004 is een 'geluidskoepel' vastgesteld waar de geluidsoverlast van passerende goederentreinen binnen dient te blijven. De geluidskoepel behelst dat KeyRail er zorg voor zal dragen dat de geluidsbelasting die de brug inclusief de spoorbaan als gevolg van het treinverkeer mag veroorzaken, uitgedrukt in een etmaalswaarde, tot 2015 op drie beoordelingspunten in Rozenburg Westwijk niet wordt overschreden.
3. Wat is de oorspronkelijke planning van het project? Hoe verloopt de voortgang van de activiteiten en (deel)resultaten in de tijd? Hebben eventuele vertragingen op projectniveau consequenties voor de planning op deelprojectniveau?	De oorspronkelijke planning (de looptijd van het convenant uit 2004) behelst de periode 2005-2015. De uitvoering van de geluidsreducerende maatregelen was voorzien tussen 2006 en 2008. Hieraan is voldaan. De uitvoering was gereed in het derde kwartaal van 2007. Er is dus geen vertraging opgetreden.

Geluidsreductie Calandspoorbrug	
4. In hoeverre voldoen de (te verwachten) resultaten aan de afgesproken (kwaliteits)criteria conform het toetsingskader?	De eindmeting (ten aanzien van geluidsreductie) is begin 2008 door DCMR uitgevoerd. Hieruit kwam het volgende naar voren: • De geluidsbelasting bleef binnen de geluidskoepel. • De geluidsreductie van de brug bedroeg -3 dB in plaats van -6 dB. Daarmee is niet geheel voldaan aan de criteria zoals vastgelegd in de UWO. • Ook ondervinden omwonenden niet minder hinder binnen de woning omdat het geluidsspectrum is verschoven naar lagere frequenties.
5. Zijn er als gevolg van het project aanpassingen nodig (geweest) in de afspraken op deelprojectniveau (UWO) en specifiek de hoogte van de rijksbijdrage?	Er zijn als gevolg van het project geen aanpassingen nodig (geweest) in de afspraken op deelprojectniveau of in de hoogte van de Rijksbijdrage. Spoorbeheerder Keyrail heeft in december 2008, naar aanleiding van het beperkte resultaat, een intentieverklaring ondertekend om op de langere termijn tot een definitieve en duurzame oplossing te komen. Deze intentie heeft echter geen invloed op de PMR-afspraken.
6. Wat zijn, bij afwijkingen in planning, resultaat of begroting, de verklarende factoren hiervoor?	De afwijkingen in resultaat hebben te maken met het gegeven dat Rozenburg als aandachtsgebied is aangemerkt omdat het ingeklemd ligt tussen de industrie en lager ligt dan de omgeving. Het geluid kan daarom niet op eenvoudige wijze worden afgeschermd.
7. Hoe ziet het vervolgtraject eruit (activiteiten, planning, risico's)?	Het project is afgrond, maar voldoet nog niet geheel aan het door BRG opgestelde rijksdoel (vermindering van de brugtoeslag met -6dB). Keyrail beraadt zich op aanvullende maatregelen die alsnog tot een voldoende geluidsreductie en dus een voldoende impuls aan het rijksdoel zouden kunnen leiden. In Rozenburg worden als een gevolg van de intentieverklaring de gevels van de meest belaste woningen geïsoleerd. Bij overschrijding van de 'geluidkoepel' zal KeyRail ervoor zorg dragen dat de geluidsbelasting door hetzij technische maatregelen, hetzij door op te leggen gedragsmaatregelen (met name snelheidsbeperking en eventuele sancties opgelegd aan de vervoerders) binnen de afgesproken geluidskoepel zal blijven.

Intensiveringsprojecten	
	Intensiveringsprojecten geven een impuls aan het oplossen van het ruimtetekort in de haven van Rotterdam. De ruimtewinst betreft de gewonnen ruimte als gevolg van herontwikkeling, aanwinning dan wel intensiever gebruik van haven gerelateerde functies in het bestaande havengebied.
1. Wat zijn de beoogde projectdoel(en) en (deel)resultaten?	Doel van de projecten is om bij te dragen aan het door BRG geformuleerde rijksdoel om het ruimtetekort in de Rotterdamse haven op te lossen. De opbrengst van de intensiveringsprojecten is (meer dan) 200 hectare ruimtewinst.
2. Welke (kwaliteits)criteria bij de resultaten zijn afgesproken (toetsingskader UWO)?	De volgende kwaliteitscriteria zijn geformuleerd: • In het bestuursakkoord PRM (2006) wordt de gemeente Rotterdam verplicht om door middel van intensiverings-projecten 200 hectare ruimtewinst te boeken ten opzichte van de situatie in 2001. De gewonnen ruimte wordt gemeten in hectaren die beschikbaar zijn voor (nieuwe) uitgifte dan wel andere havengerelateerde functies. • De PKB+ PMR duidt ook ‘voortdurende aanscherping van het afgiftebeleid’ en ‘intensivering van de containersector’ aan als projecten die een onderdeel vormen van het deelproject BRG. Conform bij de start gemaakte afspraken worden zij niet genoemd als BRG-deelproject maar worden zij in de UWO opgenomen als nader aandachtspunt. • De ruimteproductiviteit is in sterke mate afhankelijk van (externe) factoren die slechts beperkt beïnvloed kunnen worden door actoren uit de regio, zoals de economische ontwikkelingen. Dit is de reden waarom er geen ‘harde’ doelstelling is opgenomen in de UWO op dit punt.
3. Wat is de oorspronkelijke planning van het project? Hoe verloopt de voortgang van de activiteiten en (deel)resultaten in de tijd? Hebben eventuele vertragingen op projectniveau consequenties voor de planning op deelprojectniveau?	Er zijn geen vertragingen opgetreden die effect hebben gehad op de planning op deelprojectniveau. De uitvoering was voorzien in de periode 2001 tot en met 2009. Het verloop van het project is als volgt: • Per 1-1-2010 was 228 hectare ruimtewinst geboekt, waarmee tijdig aan de in de UWO geformuleerde ruimtewinst is voldaan. • De uitvoeringsprojectplanning vangt eerder aan dan de UWO zelf. Dit is een bewuste keuze, om te zorgen dat reeds lopende projecten niet bewust zouden worden vertraagd om (vanaf 2006) bij te dragen aan de UWO-doelstelling. • Voor het aandachtspunt ‘intensivering van de containersector’ vindt jaarlijks een actualisatie van de kengetallen plaats. Dat wil zeggen dat men inzichtelijk maakt in hoeverre de ruimteproductiviteit van de haven is gestegen.

Intensiveringsprojecten	
4. In hoeverre voldoen de (te verwachten) resultaten aan de afgesproken (kwaliteits)criteria conform het toetsingskader?	De resultaten voldoen aan de afgesproken kwaliteitscriteria. • Per einde 2009 was 228 hectare aan ruimte gewonnen waarmee ruim wordt voldaan aan het criterium uit de UWO-BRG. • De ruimteproductiviteit per hectare is in beperkte mate gestegen, blijkt uit de voortgangsrapportages. Eén van de oorzaken hiervoor is de achterblijvende economische ontwikkeling.
5. Zijn er als gevolg van het project aanpassingen nodig (geweest) in de afspraken op deelprojectniveau (UWO) en specifiek de hoogte van de rijksbijdrage?	Er zijn als gevolg van het project geen aanpassingen nodig (geweest) in de afspraken op deelprojectniveau of in de hoogte van de Rijksbijdrage.
6. Wat zijn, bij afwijkingen in planning, resultaat of begroting, de verklarende factoren hiervoor?	Er zijn geen afwijkingen in planning en begroting geconstateerd.
7. Hoe ziet het vervolgtraject eruit (activiteiten, planning, risico's)?	Het project is afgerond. De ruimteproductiviteit blijft wordt jaarlijks gemonitord.

Kenniscentrum Geluid	
	Het Kenniscentrum Geluid (KCG) komt voort uit verschillende onderzoeken en is in 2001 opgericht door de DCMR Milieudienst Rijnmond, het Havenbedrijf Rotterdam NV en de directie Zuid Holland van Rijkswaterstaat. Het KCG is een samenwerkingsverband tussen de DCMR Milieudienst Rijnmond en het Havenbedrijf Rotterdam. Wegens tegenvallende resultaten is het Kenniscentrum Geluid medio 2012 gestaakt. De resterende gelden gaan onder andere naar de aanpak van de Van Dixhoorndriehoek (onderdeel van Solleveld & Kapittelduinen), een nieuw BRG-project met herstelmaatregelen in verband met de stikstofdepositie.
1. Wat zijn de beoogde projectdoel(en) en (deel)resultaten?	Het Kenniscentrum geluid voert een aantal kleine deelprojecten uit. Het doel van deze deelprojecten is: • Het overdragen van kennis aan derden. • Het opheffen/verminderen van ruimtelijke beperkingen vanwege geluid voor de industrie en het verkeer. • Vermindering van de geluidshinder in Rijnmond. • Onderzoek en proefprojecten die bezwaren tegen het treffen van maatregelen moeten weerleggen.
2. Welke (kwaliteits)criteria bij de resultaten zijn afgesproken (toetsingskader UWO)?	Het Kenniscentrum Geluid levert een bijdrage aan de twee rijksdoelstellingen van PMR/BRG: • Het 'verbeteren van de milieukwaliteit in de regio Rotterdam, specifiek geluid'. • Het 'oplossen van het ruimtetekort in de Rotterdamse haven'.
3. Wat is de oorspronkelijke planning van het project? Hoe verloopt de voortgang van de activiteiten en (deel)resultaten in de tijd? Hebben eventuele vertragingen op projectniveau consequenties voor de planning op deelprojectniveau?	De oorspronkelijke planning van het Kenniscentrum Geluid heeft een doorlooptijd van tien jaar. Het deelproject is wegens tegenvallende voortgang per medio 2012 gestaakt, op drie projecten na: stille wegdekken zwaar verkeer, stille ARBO-signalering en website KCG. De website is afgerond, de andere twee projecten bijna.
4. In hoeverre voldoen de (te verwachten) resultaten aan de afgesproken (kwaliteits)criteria conform het toetsingskader?	Zoals in de Voortgangsrapportage van 1-7-2011 is aangekondigd, is het deelprogramma Kenniscentrum Geluid in 2012 geëvalueerd. De conclusie was dat dit deelproject onvoldoende voortgang toont. Op basis van deze evaluatie is het deelprogramma gestaakt.

Kenniscentrum Geluid	
5. Zijn er als gevolg van het project aanpassingen nodig (geweest) in de afspraken op deelprojectniveau (UWO) en specifiek de hoogte van de rijksbijdrage?	De hoogte van de Rijksbijdrage is niet aangepast naar aanleiding van het staken van het Kenniscentrum Geluid. Een deel van de resterende gelden is via de wijzigingsbevoegdheid van de gemeente Rotterdam overgeheveld naar de aanpak van de Van Dixhoorndriehoek (onderdeel van Solleveld & Kapittelduinen) met herstelmaatregelen in verband met de stikstofdepositie.
6. Wat zijn, bij afwijkingen in planning, resultaat of begroting, de verklarende factoren hiervoor?	Het deelproject is vroegtijdig gestaakt vanwege een gebrek aan voortgang. Resterende middelen vloeien terug naar het BRG-budget en worden ingezet voor andere projecten, waaronder de aanpak van de Van Dixhoorndriehoek.
7. Hoe ziet het vervolgtraject eruit (activiteiten, planning, risico's)?	Ten laste van de resterende gelden van het Kenniscentrum Geluid is reeds een bijdrage vrijgemaakt voor de aanpak van de Van Dixhoorndriehoek (onderdeel van Solleveld & Kapittelduinen) met herstelmaatregelen in verband met de stikstofdepositie.

Kwaliteitsimpuls Oostvoornse Meer	
	Het Oostvoornse Meer is een diep en helder brak meer ten noorden van Oostvoorne. Het doel van het project is het realiseren van een kwalitatieve verbetering van de recreatieve en natuurlijke waarden van het Oostvoornse Meer. De recreatieve waarde en de natuurwaarde van het brakwatermilieu van het Oostvoornse Meer wordt bedreigd door verzoeting. Daarnaast behoeft de natuurwaarde van het natuurgebied Groene Strand een aanzienlijke versterking. Het Havenbedrijf Rotterdam is sinds 1-1-2006 namens de gemeente Rotterdam verantwoordelijk voor de uitvoering van het project.
1. Wat zijn de beoogde projectdoel(en) en (deel)resultaten?	Doel van het project Kwaliteitsimpuls Oostvoornse Meer is kwalitatieve verbetering van de recreatieve en natuurlijke waarden van het Oostvoornse Meer. De gedefinieerde projectambities zijn: • Het tegengaan van verzoeting en herstel van het brakwatermilieu door zoutwaterinlaat. • Het implementeren van een integraal pakket van peilbeheer en oevermaatregelen. • Een verbetering van recreatieve en natuurlijke waarden.
2. Welke (kwaliteits)criteria bij de resultaten zijn afgesproken (toetsingskader UWO)?	Het BRG-project Kwaliteitsimpuls Oostvoornse Meer moet een impuls geven aan het derde en vierde BRG-rijksdoel: • Het 'vergroten/verbeteren van het aanbod en de kwaliteit van natuur- en recreatiegebieden'. • Het 'verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit van de regio Rotterdam'. Het brakwatermilieu kan als hersteld worden beschouwd als een zoutgehalte van 8000 mg/liter is bereikt.
3. Wat is de oorspronkelijke planning van het project? Hoe verloopt de voortgang van de activiteiten en (deel)resultaten in de tijd? Hebben eventuele vertragingen op projectniveau consequenties voor de planning op deelprojectniveau?	De doorlooptijd van het project is gesteld tussen 2005 en 2011. De voortgang van het project is als volgt: • Na uitgebreid onderzoek en intensief overleg met de betrokken partijen, ondernemers, belanghebbenden en omwonenden is medio 2007 een uitvoeringspakket van maatregelen vastgesteld. Eind 2008 waren alle maatregelen uitgevoerd. • Het dynamische peilbesluit is vertraagd en nog niet gerealiseerd. De besluitvorming over een nieuw peilbesluit (met een dynamischer peilbeheer) hangt op de interpretatie van de natuurwetgeving door het de Provincie Zuid Holland.

Kwaliteitsimpuls Oostvoornse Meer	
4. In hoeverre voldoen de (te verwachten) resultaten aan de afgesproken (kwaliteits)criteria conform het toetsingskader?	De verhoging van het zoutgehalte naar 8000 mg/m sorteert aldus DCMR het gewenste effect: de vissoorten behorend bij het zoute milieu keren terug. De projectambities van het project zijn niet volledig gerealiseerd: • De oevermaatregelen zijn weliswaar genomen maar de onlosmakelijk daaraan verbonden ambitie om te komen tot een dynamischer peilbeheer niet. • In het licht van de gestelde rijksdoelen luiden de conclusies van DCMR dat de impulsen aan het 'vergroten/-verbeteren van het aanbod en de kwaliteit van natuur- en recreatiegebieden' en 'verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit van de regio Rotterdam' niet geheel voldoende zijn. • Toegespitst op 'vergroten/verbeteren van het aanbod en de kwaliteit van natuurgebieden' moet zelfs worden gesteld dat de bijdrage onvoldoende is.
5. Zijn er als gevolg van het project aanpassingen nodig (geweest) in de afspraken op deelprojectniveau (UWO) en specifiek de hoogte van de rijksbijdrage?	Er zijn als gevolg van het project geen aanpassingen nodig (geweest) in de afspraken op deelprojectniveau of in de hoogte van de Rijksbijdrage. Tijdens de uitvoering is de scope van het project uitgebreid met aanpassingen aan het ontwerp van het watersysteem. Het ontwerp is duurzamer geworden. Deze scope-uitbreiding is uitgevoerd in opdracht door Waterschap Hollandse Delta (WSHD) en wordt volledig door het WSHD gefinancierd.
6. Wat zijn, bij afwijkingen in planning, resultaat of begroting, de verklarende factoren hiervoor?	Door handhaving van het huidige winterpeil en vertraging in het dynamisch peilbesluit, als gevolg van de interpretatie van de natuurwetgeving, is de projectambitie 'een integraal pakket van peilbeheer en oevermaatregelen' slechts ten dele gerealiseerd.
7. Hoe ziet het vervolgtraject eruit (activiteiten, planning, risico's)?	Op dit moment is er door het uitblijven van een nieuw dynamisch peilbesluit wederom sprake van verruiging van het gebied en verwaaiing van zand op de recreatiestrandjes. Hiermee worden eerdere herstelmaatregelen deels teniet gedaan. Bij een laag winterpeil zal het gewenste areaal aan wadachtige ecotoop voor broedvogels van kale gronden beperkt blijven door toenemende begroeiing en zal de verruiging van de oevers ten koste gaan van vochtige duinvalleivegetaties. De verwachting is dat de kwestie rondom het peilbesluit wordt opgelost zodra het beheerplan Natura 2000 Voornes Duin klaar is. Voor dit beheerplan is de provincie Zuid Holland verantwoordelijk. De opgetreden vertraging heeft geen consequenties voor de planning op deelprojectniveau.

Landtong Rozenburg	
	In het hart van het Rotterdamse havengebied ligt de Landtong van Rozenburg, ingeklemd tussen de Nieuwe Waterweg en het Calandkanaal. Dit project betreft de herinrichting van de Landtong Rozenburg en is gericht op het naast elkaar versterken van de economische, recreatieve en ecologische functie en is een belangrijk groenproject voor de regio. Inmiddels zijn vier deelprojecten gereed en wordt er nog aan één deelproject gewerkt.
1. Wat zijn de beoogde projectdoel(en) en (deel)resultaten?	Doel van project 'Landtong Rozenburg' is het naast elkaar versterken van de economische, recreatieve en ecologische functie van de Landtong. Het project geeft een impuls aan de BRG Rijksdoelen: 'aanbod en kwaliteit van natuur- en recreatiegebied' en 'ruimtelijke kwaliteit van de regio Rotterdam.'
2. Welke (kwaliteits)criteria bij de resultaten zijn afgesproken (toetsingskader UWO)?	De ambities van het project zijn geformuleerd in de volgende richtlijnen: • Het maken van eenheid. • Het benutten van de karakteristiek van de landtong. • Het verhogen van de attractiewaarde. • Het verbeteren van de toegankelijkheid. Dit betekent het herinrichten van drie deelgebieden met verschillend karakter en gebruikmakend van de aanwezige reliëfverschillen. Daarbij zullen nieuw te bouwen elementen goed ingepast worden in het gebied. Met de herinrichting van de Landtong wordt voor een deel voldaan aan de herplantplicht die Rijkwaterstaat heeft in verband met de verbreding van de A15. De functionaliteit van de Landtong mag niet onder de herinrichting lijden. Daarnaast staan de waterkering en de plannen voor de aanleg van een windturbinepark niet ter discussie en worden de aanwezige kabels en leidingen ontzien.

Landtong Rozenburg	
3. Wat is de oorspronkelijke planning van het project? Hoe verloopt de voortgang van de activiteiten en (deel)resultaten in de tijd? Hebben eventuele vertragingen op projectniveau consequenties voor de planning op deelprojectniveau?	De uitvoering van het project is voorzien voor de periode 2006-2011. De activiteiten voor het commerciële cluster op de Landtong zijn hiervan uitgezonderd en hebben een looptijd tot 2017. De voortgang van het project is als volgt • Het onderdeel Boomweide is in 2005 gereed gekomen. • Voor de Kop van de Landtong zijn de werkzaamheden (herinrichting van het profiel van de kop) in februari 2006 gestart en later dat jaar ook opgeleverd. • Voor het brede deel van de Landtong zijn de onderdelen Begrazingsweide en Fiets- en skatepaden in het najaar van 2007 aanbesteed en zijn de voorbereidingen voor de uitvoering getroffen. De uitvoering en oplevering hebben in 2008 plaatsgevonden. • Het voorontwerp CEMP (Calandweide, Evenemententerrein, Manege en Parkheuvel) is in mei 2009 vastgesteld door de stuurgroep en juli 2012 aanbesteed. Het resultaat van de aanbesteding is positief uitgevallen; het project kan binnen budget worden gerealiseerd. Het grootste deel van het project wordt in 2012-2013 gerealiseerd; de laatste onderdelen zullen in 2014 zijn afgerond. • De inrichting van de voormalige Vuilstort Vinkseweg als Parkheuvel is afhankelijk van de gemeente Rotterdam. DCMR heeft inmiddels bevestigd dat het gebruik van de locatie van de voormalige vuilstort en het terrein voor de hondenschool voor mens en dier verantwoord is. Enkele onderdelen zijn vertraagd in hun eigen planning. Dit heeft geen consequenties voor de planning op deelproject-niveau.
4. In hoeverre voldoen de (te verwachten) resultaten aan de afgesproken (kwaliteits)criteria conform het toetsingskader?	De resultaten zijn nog niet gemonitord op effecten. Het is daarom op dit moment nog niet bekend of zij voldoen aan het gestelde rijksdoel.
5. Zijn er als gevolg van het project aanpassingen nodig (geweest) in de afspraken op deelprojectniveau (UWO) en specifiek de hoogte van de rijksbijdrage?	Er zijn als gevolg van het project geen aanpassingen nodig (geweest) in de afspraken op deelprojectniveau of in de hoogte van de Rijksbijdrage. Het project kan binnen budget worden gerealiseerd, ondanks dat het project is gestart met een tekort van € 3,4 miljoen. Na aanbesteding is gebleken dat het onderdeel CEMP binnen het budget kan worden gerealiseerd.
6. Wat zijn, bij afwijkingen in planning, resultaat of begroting, de verklarende factoren hiervoor?	Er zijn geen afwijkingen in planning, resultaat of begroting op deelprojectniveau.
7. Hoe ziet het vervolgtraject eruit (activiteiten, planning, risico's)?	De resultaten zijn binnen de tijd en binnen budget opgeleverd. De risico's ten aanzien van de projectfinanciering zijn begin 2012 opgelost. De resultaten moeten nog gemonitord worden op effecten.

Rivierparken	
	De overkoepelende ambitie van het project Rivierparken is het nieuw ontwikkelen van buitenruimten, dan wel het geven van een kwaliteitsimpuls aan de bestaande buitenruimten direct gelegen aan de rivier. Ze verbinden wijk en rivier en voorzien in een behoefte aan openbare ruimte vanuit de aangrenzende wijken.
1. Wat zijn de beoogde projectdoel(en) en (deel)resultaten?	Doel van het project is dat door de aanleg van rivierparken een merkbare verandering plaats moet vinden van een aantal fysieke kenmerken van het gebied als geheel. • Wijken en rivierparken dienen in sociale en ruimtelijke zin met elkaar in relatie te worden gebracht. Daarmee dient de behoefte aan openbare buitenruimte voor recreatief gebruik vanuit de aangrenzende wijken te worden vervuld (Effectrapportage 2011). • Het project geeft hiermee een impuls aan het vierde opgestelde rijksdoel van BRG: het verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit van de regio Rotterdam.
2. Welke (kwaliteits)criteria bij de resultaten zijn afgesproken (toetsingskader UWO)?	In de effectrapportage staan de volgende selectiecriteria voor de aan te leggen rivierparken: • Een duidelijke relatie hebben met de haven. • Gebiedsgericht door maatwerk een substantiële bijdrage leveren aan de lokale leefbaarheid. • Op korte tot middellange termijn uitvoerbaar zijn en als vliegwiel functioneren voor een verdere gebiedsgerichte verbetering van de leefbaarheid. • Betrekking hebben op een nieuw te ontwikkelen buitenruimte dan wel een kwaliteitsimpuls van de bestaande ruimte. • Aan de rivier gelegen zijn. • Openbaar toegankelijk zijn. • Een duidelijke relatie tussen wijk en rivierpark in sociale zin hebben. • Voorzien in een duidelijke behoefte aan openbare buitenruimte vanuit de aangrenzende wijken. Meetbare indicatoren zijn voor de impact van de rivierparken moeilijk te geven. Het gaat vooral om de kwalitatieve kenmerken en uitingen van direct belanghebbenden over een meer positieve beleving van het gebied. De tien rivierparken die zijn geselecteerd zijn: Delfshaven Schiemond, Buizengat Vlaardingen, Pernisser Waterkant, Charloisse Hoofd, Maashaven Zuidzijde, Buizenpark Katendracht, Maashaven Oostzijde, Noordereiland, Pleintje van Nolet Schiedam en Sterrenbos Maassluis.

Landtong Rozenburg	
3. Wat is de oorspronkelijke planning van het project? Hoe verloopt de voortgang van de activiteiten en (deel)resultaten in de tijd? Hebben eventuele vertragingen op projectniveau consequenties voor de planning op deelprojectniveau	De oorspronkelijke planning voor de realisatie van de Rivierparken heet een doorlooptijd tussen 2006-2021 (Effectrapportage 2011) . De voortgang van de afzonderlijke projecten van Rivierenparken is als volgt: • Eind 2012 waren de rivierparken Delfshaven Schiemond, Vlaardingen Buizengat, Pernisser Waterkant, Charloisse Hoofd, Maashaven Zuidzijde en Buizenpark Katendrecht afgerond. • Voor het project in Schiedam Pleintje van Nolet, is in het najaar van 2012 het inrichtingsplan gereed. Het project heeft vertraging opgelopen omdat er gelijktijdig meerdere werkzaamheden plaats zullen vinden parallel aan dit project. Dit moet bovendien goed aansluiten op werkzaamheden in de directe omgeving. De uitvoering staat nu gepland voor het eerste kwartaal 2013. • Het project in Maassluis, Tunneltje Sterrenbos, is tegen de verwachting in nog niet uitgevoerd. Een aanbesteding op basis van design en construct bleek meer tijd te kosten. Wel is inmiddels een definitief ontwerp vastgesteld. Na opdrachtverstrekking aan diverse marktpartijen zal het definitief ontwerp technisch worden uitgewerkt waarna de uitvoering naar verwachting eind 2012 van start zal gaan. • Voor rivierpark Feijenoord-Noordereiland is het buitenruimteplan in januari 2012 vastgesteld. Het plan fungeert als programma van eisen voor de vier te vergroenen onderdelen van het Noordereiland. • Over de realisatie van het laatste rivierpark (Maashaven Oost) is op het moment nog niets bekend. In aantal individuele projecten (Schiedam en Maassluis) zijn wel afwijkingen opgetreden in de eigen planning voor deze projecten. Er zijn echter geen vertragingen opgetreden die effect hebben gehad op de planning op deelprojectniveau. Aangezien de looptijd van het uitvoeringsproject tot 2021 loopt worden alle rivierparken binnen de daarvoor gestelde planning uitgevoerd.
4. In hoeverre voldoen de (te verwachten) resultaten aan de afgesproken (kwaliteits)criteria conform het toetsingskader?	Vijf van de zes gerealiseerde rivierparken voldoen volgens de effectmeting van DCMR in redelijke tot hoge mate aan de gestelde doelstellingen. De bijdrage van het rivierpark Maashaven Zuidzijde wordt echter als onvoldoende gekwalificeerd. Hier vormen de drukke Brielselaan, de trambaan en de waterkering nog steeds een barrière tussen park en woonwijk. Het park maakte ten tijde van de monitoring in 2009 een verwaarloosde indruk. Bewoners lieten zich negatief uit over de ruimtelijke kwaliteit, de beleefde veiligheid en het functioneren van de locatie. Het gecumuleerde oordeel, dus ook het gemiddelde, blijft daarmee ruimschoots voldoende. Dat geldt zeker als in aanmerking wordt genomen dat met de aanleg van rivierpark Maashaven Zuidzijde minder dan 2% van de beschikbare middelen gemoeid was.
5. Zijn er als gevolg van het project aanpassingen nodig (geweest) in de afspraken op deelprojectniveau (UWO) en specifiek de hoogte van de rijksbijdrage?	Er zijn als gevolg van het project geen aanpassingen nodig (geweest) in de afspraken op deelprojectniveau of in de hoogte van de Rijksbijdrage.

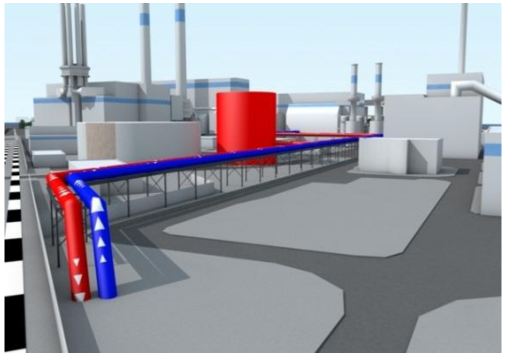
Landtong Rozenburg	
6. Wat zijn, bij afwijkingen in planning, resultaat of begroting, de verklarende factoren hiervoor?	Er zijn geen afwijkingen in planning en begroting geconstateerd.
7. Hoe ziet het vervolgtraject eruit (activiteiten, planning, risico's)?	Van de vier nog te realiseren rivierparken, zullen er drie naar verwachting uiterlijk 2013 uitgevoerd zijn. Over de realisatie van het laatste rivierpark (Maashaven Oost) is op het moment van schrijven nog niets bekend. Voor het rivierpark Maashaven Zuidzijde suggereert de effectrapportage 2011 om een verbeteractie toe te passen. De kwaliteit van het park wordt op dit moment slecht beoordeeld. Het is onbekend in hoeverre de (deel)gemeente of het HbR voornemens zijn om de genoemde verbeteracties toe te passen.

Stadspark Duinvallei	
	Met dit project wordt een aanvulling gerealiseerd op het huidige aanbod van natuur en recreatievoorzieningen in Hoek van Holland.
1. Wat zijn de beoogde projectdoel(en) en (deel)resultaten?	Doel van het project is een kwaliteitsverbetering van verschillende functies, kwaliteitsverbetering van het groen en het verbeteren van de toegankelijkheid van het gebied. Hiermee ontstaat een waardevolle aanvulling op de huidige voorzieningen en de natuur- en recreatiegebieden voor Hoek van Holland.
2. Welke (kwaliteits)criteria bij de resultaten zijn afgesproken (toetsingskader UWO)?	Het project levert een bijdrage aan de BRG-rijksdoelstellingen: • ‘Aanbod en kwaliteit van natuur – en recreatiegebied’. • ‘Ruimtelijke kwaliteit van de regio Rotterdam’.
3. Wat is de oorspronkelijke planning van het project? Hoe verloopt de voortgang van de activiteiten en (deel)resultaten in de tijd? Hebben eventuele vertragingen op projectniveau consequenties voor de planning op deelprojectniveau?	De uitvoering was voorzien tussen 2005 en 2008. De voorbereidingen voor dit project zijn gestaakt. In overleg met het ministerie van Infrastructuur en Milieu zijn de resterende gelden voor het project Stadspark Duinvallei op verzoek van de deelgemeente Hoek van Holland overgeheveld naar het *vervolg* van het project Rondgang, de herinrichting van een sport- en recreatiegebied. Na afloop van dit vervolgproject zal het hele park vernieuwd zijn. De uitvoering start binnenkort. Er zijn geen vertragingen opgetreden die effect hebben gehad op de planning op deelprojectniveau.
4. In hoeverre voldoen de (te verwachten) resultaten aan de afgesproken (kwaliteits)criteria conform het toetsingskader?	Aangezien het project is gestaakt zijn er ook geen resultaten die gemonitord kunnen worden voor dit specifieke uitvoeringsproject. Het project is vervangen door een ander project (De Rondgang 2) waarvan uitvoering is voorzien tussen 2009 en 2014. Bij vervanging van het project Stadspark Duinvallei stond voorop dat de gereserveerde gelden moesten worden besteed aan een project in Hoek van Holland dat bijdraagt aan verbetering van de leefbaarheid, zoals gedefinieerd in de UWO BRG. Hieraan is voldaan. Het project zal dus een bijdrage leveren aan de rijksdoelstelling leefbaarheid.
5. Zijn er als gevolg van het project aanpassingen nodig (geweest) in de afspraken op deelprojectniveau (UWO) en specifiek de hoogte van de rijksbijdrage?	Er zijn als gevolg van het project geen aanpassingen nodig (geweest) in de afspraken op deelprojectniveau of in de hoogte van de Rijksbijdrage. Er is een wijziging opgetreden in de uitvoeringsprojecten, maar deze heeft geen gevolgen voor de afspraken op projectdeelniveau (de rijksdoelstellingen).

Stadspark Duinvallei	
6. Wat zijn, bij afwijkingen in planning, resultaat of begroting, de verklarende factoren hiervoor?	Het project is gestaakt omdat besloten werd de middelen te besteden aan een kansrijker en urgenter project. De oorspronkelijke BRG-bijdrage voor dit project is, reeds begin 2005 met instemming van het BOR, voor bijna de helft overgeheveld naar De Rondgang, fase 1, een ander leefbaarheidproject in Hoek van Holland. Dit project had veel draagvlak, maar kon met de toebedeelde middelen niet worden uitgevoerd. De eerste fase van dat project is nu succesvol afgerond.
7. Hoe ziet het vervolgtraject eruit (activiteiten, planning, risico's)?	Het project is gestaakt en de gelden zijn overgeheveld naar het project De Rondgang fase 2, waarvan uitvoering is voorzien tussen 2009 en 2014. Dit project zal een impuls geven aan de rijksdoelstelling leefbaarheid. Het is nog niet bekend wanneer en tegen welk budget het project gereed zal zijn.

Stille wegdekken	
	Ambitie van het BRG-project 'stille wegdekken' is het verminderen van de geluidsbelasting door toepassing van stillere wegdekken op tien weggedeeltes in Rijnmond in stedelijk gebied, niet zijnde het havengebied, dat desondanks veelvuldig wordt gebruikt voor havengerelateerd transport. In het Rijnmondgebied zijn negen strekkende kilometers aan belangrijke wegen (geen Rijkswegen) geselecteerd waar geluidsreducerend asfalt zal worden aangelegd. Het gaat om 5,8 kilometer provinciale weg en circa 3,5 kilometer binnen de gemeente Rotterdam. Gemeentewerken is verantwoordelijk voor de uitvoering van het Rotterdamse deel van het programma en de bewaking van het gehele programma. De provincie Zuid Holland is verantwoordelijk voor de uitvoering van de provinciale (N)-wegen.
1. Wat zijn de beoogde projectdoel(en) en (deel)resultaten?	Doel van het project 'stille wegdekken' is om een impuls te geven aan het BRG-rijksdoel milieukwaliteit, in het bijzonder geluid. Het project moet resulteren in een vermindering van het aantal geluidsbelaste woningen binnen het gebied als geheel. Het streven is om circa 9 kilometer weg (met een standaardbreedte) te voorzien van stil asfalt. Het gaat om de volgende wegvlakken: Tjalklaan, Groene Kruisweg, Korperweg, Brielselaan, Doklaan, Havendijk Schiedam, Deltaweg Vlaardingen, N218 en N493
2. Welke (kwaliteits)criteria bij de resultaten zijn afgesproken (toetsingskader UWO)?	De beoogde vermindering is gesteld op een reductie van minimaal 50% van het aantal woningen dat is blootgesteld aan een geluidsbelasting hoger dan de wettelijk toegestane waarden. Hoeveel de vermindering in geluidsbelaste woningen moet zijn, wordt in de projectambities niet nader omschreven. Naast de selectie van weggedeelten waar stille wegdekken zullen worden aangebracht, zal in de beginfase van het project ook onderzoek gedaan worden naar het beheer en onderhoud van stille wegdekken.
3. Wat is de oorspronkelijke planning van het project? Hoe verloopt de voortgang van de activiteiten en (deel)resultaten in de tijd? Hebben eventuele vertragingen op projectniveau consequenties voor de planning op deelprojectniveau?	De uitvoering van het project was voorzien voor de periode 2009-2020. De voortgang van het project is als volgt: • In de gemeente is een nieuwe planning opgesteld voor de periode 2012-2014. De Tjalklaan, de Groene Kruisweg en de N218 zijn inmiddels afgerond. De overige weggedeeltes zijn op dit moment in uitvoering of worden uiterlijk in 2015 in uitvoering genomen. • De provincie Zuid Holland heeft de wegvlakken op de N218 voorzien van stil asfalt. De aanleg van stil asfalt op de N493 is doorgeschoven naar 2015 in verband met groot onderhoud dat dan plaatsheeft. De aanpassingen in de planning hebben geen consequenties voor de realisatie van het deelproject binnen de gestelde termijn.

Stille wegdekken	
4. In hoeverre voldoen de (te verwachten) resultaten aan de afgesproken (kwaliteits)criteria conform het toetsingskader?	Het ligt in de lijn der verwachting dat het project aan de te verwachten resultaten zal voldoen, daar de aanleg van stil asfalt over het algemeen een reductie van de geluidsbelasting met 6dB bewerkstelligt.
5. Zijn er als gevolg van het project aanpassingen nodig (geweest) in de afspraken op deelprojectniveau (UWO) en specifiek de hoogte van de rijksbijdrage?	Er zijn als gevolg van het project geen aanpassingen nodig (geweest) in de afspraken op deelprojectniveau of in de hoogte van de Rijksbijdrage. Het gereserveerde BRG-budget, waaruit de meerkosten van stil asfalt worden bekostigd, is naar verwachting voldoende voor de gemeentelijke wegdekken. De kosten voor de realisatie van stil asfalt op provinciale wegen zijn voor rekening van de provincie als onderdeel van de totale provinciale bijdrage aan het BRG-budget.
6. Wat zijn, bij afwijkingen in planning, resultaat of begroting, de verklarende factoren hiervoor?	Omdat de aanleg van stil wegdek is gekoppeld aan reconstructie of groot onderhoud blijft de planning gecompliceerd. In de gemeente Rotterdam bleek bij een aantal wegdelen de selectie om diverse redenen achterhaald en aangepast. Belangrijkste reden was het feit dat niet meer werd voldaan aan de criteria. Bij een aantal wegen bleek reconstructie of groot onderhoud al uitgevoerd te zijn. Soms bleek stil asfalt niet het meest optimale wegdek.
7. Hoe ziet het vervolgtraject eruit (activiteiten, planning, risico's)?	Uiterlijk in 2015 worden de resterende wegvlakken in uitvoering genomen. Het gereserveerde budget is naar verwachting voldoende.

Warmtebedrijf	
	Het project maakt onderdeel uit van de investeringsprojecten van BGR die gericht zijn op het verbeteren van de milieukwaliteit. Het oorspronkelijke project was gericht op het opzetten van een pilot in de Botlek/Europoort voor de vermindering van de geluidbelasting van luchtkoelers door vervanging door waterkoelers. Later is de focus verschoven naar onderzoek naar het hergebruiken van de aanwezige restwarmte in het gebied en het opzetten van een businesscase voor een warmtebedrijf dat het hergebruiken van warmte daadwerkelijk mogelijk maakt.
1. Wat zijn de beoogde projectdoel(en) en (deel)resultaten?	Doel van het project ‘warmtebedrijf’ is een impuls te geven aan het BRG-rijksdoel milieukwaliteit: vermindering uitstoot CO2 en NOx. De doelstelling van de BRG-bijdrage is het (financieel) mogelijk maken van een businessplan voor een warmtetransportbedrijf. Het is de bedoeling dat dit businessplan uiteindelijk zal resulteren in de daadwerkelijke realisatie van een warmtetransportbedrijf.
2. Welke (kwaliteits)criteria bij de resultaten zijn afgesproken (toetsingskader UWO)?	Het doel ‘vermindering uitstoot CO_2 en NOx’ is gesteld op een reductie van de CO_2 van meer dan 50 Kton per jaar.

Warmtebedrijf	
3. Wat is de oorspronkelijke planning van het project? Hoe verloopt de voortgang van de activiteiten en (deel)resultaten in de tijd? Hebben eventuele vertragingen op projectniveau consequenties voor de planning op deelprojectniveau?	De projectplanning beoogde afronding van het businessplan in 2005 en een looptijd voor het gehele warmtebedrijf van dertig jaar. Het oorspronkelijke businessplan is in juni 2005 afgerond en ter besluitvorming voorgelegd. De voortgang van het project is als volgt: • Warmtebedrijf NV is in 2006 opgericht door EON-Benelux NV en de gemeente Rotterdam met als doel een CO_2 -emissiereductie te bereiken door middel van het benutten van restwarmte. Het oorspronkelijke plan was gericht op de uitkoppeling van een groot deel van de benodigde restwarmte bij de raffinaderij van Shell en een beperktere hoeveelheid restwarmte bij de AVR-Van Gansewinkel. Tijdens de uitwerking van dit plan bleek dat de kosten van uitkoppeling bij Shell onaanvaardbaar hoog waren en is besloten tot een time-out. Vanaf najaar 2007 is gewerkt aan de doorstart van Warmtebedrijf NV die voorjaar 2009 is afgerond door vaststelling van een nieuwe businesscase waarin de restwarmte volledig van de AVR-Van Gansewinkel wordt betrokken. • De distributie van de restwarmte naar de gebruikers wordt uitgevoerd door Nuon (Rotterdam-Zuid) en Eneco (Rotterdam-Noord en een beperkt deel van Rotterdam-Zuid). Alle contracten met de betrokken partijen zijn inmiddels ondertekend en goedgekeurd. Vervolgens is Warmtebedrijf Exploitatie NV in juli 2010 opgericht en zijn de exploitatieovereenkomsten overgedragen aan het Exploitatiebedrijf. Aansluitend daaraan is het huidige Warmtebedrijf omgevormd tot Warmtebedrijf INFRA NV dat verantwoordelijk is voor de realisatie en instandhouding van de infrastructuur. In oktober 2010 is gestart met de aanleg van het eerste deel van het warmtetransportsysteem. Dit betreft een warmteleiding op het terrein van het Maasstadziekenhuis. De aanleg van dit deel is naar voren gehaald in verband met de herstructurering die in dit gebied op dat moment plaatsvond. • De aanbestedingsprocedure voor de aanleg van de warmte-infrastructuur die in het voorjaar van 2011 gestart is, heeft enige vertraging ondervonden. De aanleg is uiteindelijk pas in 2012 van start gegaan. De oplevering van het warmtetransportsysteem in Rotterdam-Zuid zal gefaseerd vanaf het derde kwartaal 2013 plaatsvinden. Er is geen vertraging opgetreden die consequenties heeft voor de planning op deelprojectniveau.

Warmtebedrijf	
4. In hoeverre voldoen de (te verwachten) resultaten aan de afgesproken (kwaliteits)criteria conform het toetsingskader?	Er is voldaan aan de doelstelling uit de UWO (het mogelijk maken van een businessplan). De overige resultaten die geboekt zijn betreffen: • De CO_2-reductie van de warmtelevering door middel van de afvalverwerkingsinstallatie Rozenburg is berekend op 71 tot 81 Kton per jaar. Dit was in de eerdere plannen 51 tot 61 Kton per jaar. Deze CO_2-reductie zal toenemen zodra meer bronnen en toepassingen op het warmtenet worden aangesloten. Het onderzoek daartoe loopt. Investeringsbeslissingen over nieuwe bronnen worden pas genomen zodra dat bedrijfseconomisch verantwoord is. • Ten opzichte van de voorgaande plannen is het aantal aan te sluiten woningen en voorzieningen in de prognose/planvorming afgenomen. Deze afname zou in principe leiden tot lagere inkomsten. De inkomsten dalen omdat warmte die niet ingezet wordt voor de stadsverwarming, omgezet wordt in elektriciteit en de verkoop van elektriciteit relatief minder oplevert. Echter de inkomstendaling wordt beperkt doordat een groot deel van de beschikbare warmte, vanaf de eerste leveringsdatum, ingezet wordt in de reeds bestaande stadsverwarming.
5. Zijn er als gevolg van het project aanpassingen nodig (geweest) in de afspraken op deelprojectniveau (UWO) en specifiek de hoogte van de rijksbijdrage?	Er zijn als gevolg van het project geen aanpassingen nodig (geweest) in de afspraken op deelprojectniveau of in de hoogte van de Rijksbijdrage. De definitieve businesscase heeft een positief exploitatiesaldo. De hogere investeringskosten voor het Warmtebedrijf als gevolg van de verplaatsing worden betaald door de AVR. Rotterdam heeft de nodige voorfinanciering verhoogd en staat garant bij de bancaire financiering die de AVR heeft aangetrokken. De financieringsovereenkomst met de banken is gesloten.
6. Wat zijn, bij afwijkingen in planning, resultaat of begroting, de verklarende factoren hiervoor?	Enkele onderdelen van het project zijn vertraagd. Het oorspronkelijke plan bleek te duur, waarna werd besloten tot een time-out. Daardoor werd de businesscase pas in 2009 vastgesteld. Omdat bij de biedingen in de zomer 2011 bleek dat geen van de aanbiedingen volledig voldeed aan de gestelde eisen, vertraagde het proces verder. Na een proces van onderhandeling is een nieuwe aanbesteding uitgevoerd. Vervolgens is de gunning vertraagd als gevolg van een juridische procedure, aangespannen door de afgewezen partij.
7. Hoe ziet het vervolgtraject eruit (activiteiten, planning, risico's)?	De oplevering van het warmtetransportsysteem in Rotterdam-Zuid zal gefaseerd vanaf het derde kwartaal 2013 plaatsvinden. De exploitatie is in handen van het Warmtebedrijf Exploitatiebedrijf, waarin de gemeente Rotterdam en EON-Benelux NV participeren. Daardoor is er geen Rijksrisico in het kader van dit uitvoeringsproject.